

24. SZÁM. 1895.

BUDAPEST, JUNIUS 16.

42. ÉVFOLYAM.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt
POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félévre — 6 •

Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre 8 frt
félévre — 4 •

Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK { egész évre 5.—
félévre — 2.50 Külföldi előfizetésekhöz a postailag
meghatározotti vitéljij is csatolandó.

**AZ ÉJTSZAKI ÉS KELETI TENGEREK
KÖZÖTTI ÚJ CSATORNA.**

NAGY NEMZETKÖZI ünnepet rendeznek a németek a legközelebbi napokban. Folyó hó 21-én lesz a megnyitása az Éjszaki és Keleti tengerek közti nagy csatornának, mely Kielből, a német hajóhad főhelyéről az Elbe torkolatához vezet. Az ünnepélyen nemcsak maga a német császár jelenik meg, de számos más fejedelmi vendég; ezen kívül ott lesznek az összes európai és amerikai nagyhatalmak tengerészeti képviselői több-kevesebb hajóval.

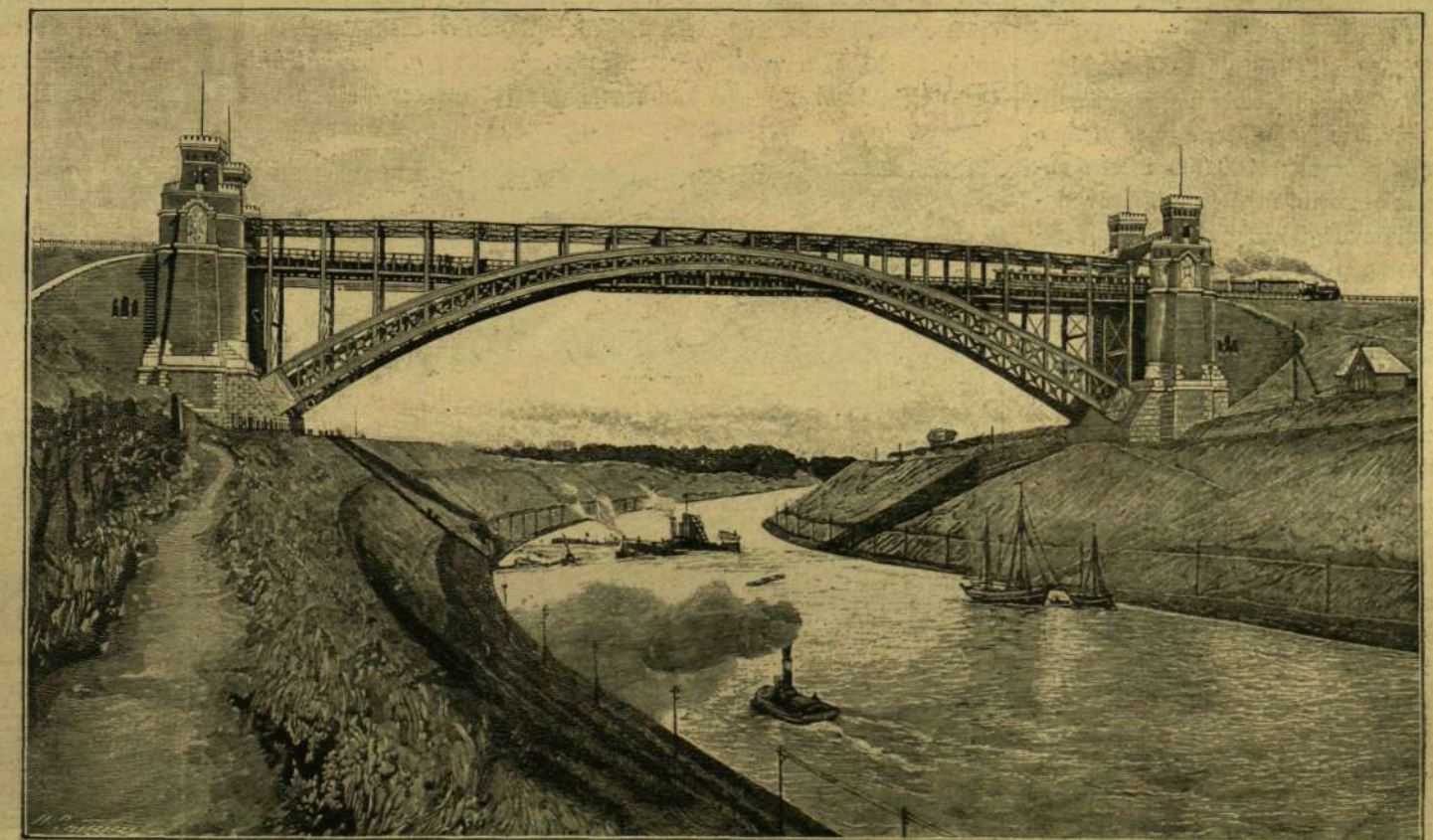
E nagy csatorna a világ leghatalmasabb műszaki alkotásai közé tartozik. Talán csak a szuezi csatorna, az amerikai nagy Pacific - vasútak és a Szent-Gotthard alagút szárnyalják túl. Már magában a hosszúsága is ritkaság, mivel 98 1/2 kilométer s így az egészen másnemű khinai csatornán kívül csak a 160 km. hosszú szuezi csatorna mulja felül. A Panama-csatorna hossza 73 kilométer lett volna, a korinthusi csatornáé

pedig mindössze csak 5 1/2 kilométer. A csatorna szélessége átlag 64 méter, úgy hogy a legnagyobb hajók kivételével mindenütt elhaladhat benne egymás mellett két hajó. A csatornán át 12—13 óráig tart az út s ez által a Themze torkolatához 200 tengeri mérfölddel jutott közelebb a Keleti (vagy Balti) tenger; így most az angol hajók elkerülhetik Jütland éjszaki része felett a Skagerak és Kattegat közötti eddigi hosszú utat, mely különben is annyira veszélyes, hogy évenként átlag 200 hajó ment benne tönkre, s több száz ember és mintegy 15 millió marka értékű vagyon pusztult el.

Egy tekintet a térképre világosan mutatja, hogy a Keleti és Éjszaki tengereknek ezen összeköttetése rendkívül szükséges volt, s mivel a kettő közt fekvő schleswigi föld nagyobb része sík és homokos, már a középkorban tervezték ezt az összeköttetést. A sok terv közül egy meg is valósult. VII. Keresztély dán király 1777 és 1784 között kiépíttette az úgy nevezett Eider-csatornát, mely a maga korában igen nevezetes

alkotás volt, s még ma is évenként átlag 4500 hajó megy át rajta, bár ma már természetesen nem elégíti ki a követelményeket.

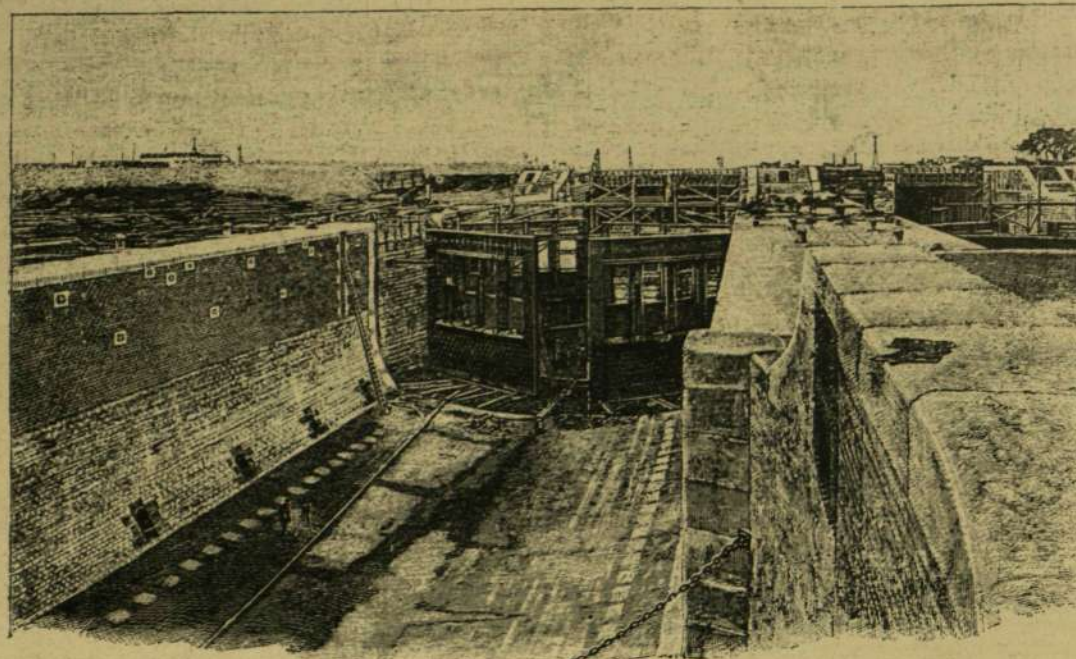
1864 óta, mikor Schleswig hercegséget a dánoktól a németek elvették, s mióta a németek hadi hatalma annyira növekedett, még gyakrabban emlegették a csatorna létesítésének szükségét, habár megvalósítását az osztrák és francia háborúk sokáig gátolták. 1878-ban egy Dahlström nevű hamburgi kereskedő kezdett izgatni a terv mellett, s részvénytársaságot akart létesíteni annak megvalósítására. A német kormány azonban belátván, hogy a csatornának rendkívüli katonai fontossága van, mivel a német hadi tengerészet nagy része ily csatorna nélkül állandóan zsákútezában marad: nem adta meg az engedélyt a részvénytársaság létesítésére, e helyett elhatározta, hogy a csatornát államköltségen építteti ki. Az 1886-iki márczius 16-iki törvény 156 millió márkát rendelt az építésre, melyhez maga Poroszország 50 millióval járult. Az előmunkálatok befeje-

AZ ÉJTSZAKI ÉS KELETI TENGEREK KÖZÖTTI ÚJ CSATORNA. — A LEVENSÁUI HÍD.

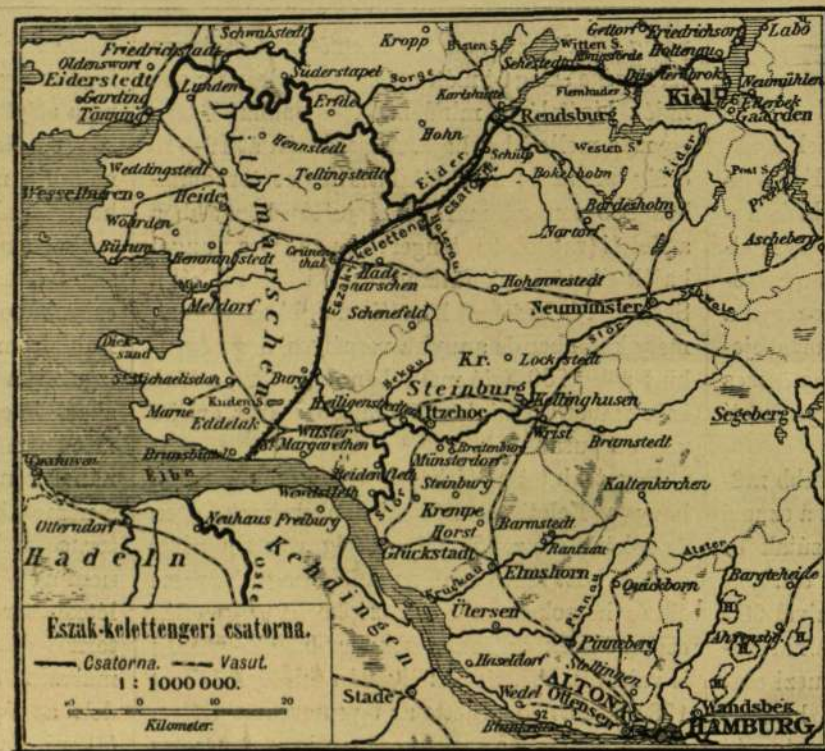
A KELETI ZSILIP BRUNSBÜTTELHAFEN MELLETT.

zése után az agg Vilmos császár 1887. június 3-án személyesen tette meg az első kapavágást Holtenaunál a kiel öbölben, s azóta folyvást tartott a munka kizárólag német munkásokkal s csaknem teljesen német gépek és anyagok felhasználásával. Csak a kő egy részét szállították Svédországból. Említésre méltó, hogy a csatorna a kiszabott határidő alatt teljesen elkészült, s hogy a megszavazott költségvetést sem lépték túl, bár időközben sok változtatást tettek az eredeti terven.

Néhány számadat eléggé tanúskodik az építés nagyszerű voltáról. Összesen 77.400.000 köbméter földet kellett kiásni, más-hova szállítani s 1.232.000 négyzetméter területet kikövezeni. Mikor a munka legerősebben folyt, egyszerre 66 nagy gőzkotró, 133 vontató hajó, 50 álló gőzgép, 90 mozdony, 3000 szállító vasúti kocsi és 8000 munkás dolgozott. Mindehhez járultak még a hidak, zsilipek, raktárak munkálatai s a munkások ellátására kellő intézkedések. Maga a csatorna két végén zsilipje oly nagyszerű építmény, hogy csak a vaskapuk, melyeket víznyomással nyitnak s zárnak, 100.000 mázsa súlyúak. Az egész csatorna mentén a táviróvonalakon kívül villamvilágító telepek vannak, úgy-szintén igen sok gép- és tárház.

A csatorna egyes helyei tájképilag nem érdekesek. A legszebb rész Holtenau mellett van. Azonban az építkezések, melyek közül hármát képeken is bemutatunk, szintén érdekes látni valók s igen természetes, hogy az eredetileg gyéren lakott vidék már is sűrűbben benépesedett. Hogy csak egy példát említsünk fel, a német-tengeri végállomás, az Elbe folyó torkolatához közel eső Brunsbüttel, eddig igen szerény halászfalu, sőt egy időben tengeri rablók fészke volt, bár már régebbi idő óta vasúti állomás s Hamburgból négy óra alatt gőzhajón könnyen elérhető. Ma ez a község annyira emelkedett, hogy a jámbor polgárokat valóságos amerikai láz lepté meg. A telkek ára mesésen felszökent s a községi előjáróság már megkésztette az új építkezési tervet nem kevesebb, mint százezer lakos számára.

Ennél a végállomásnál van a keleti zsilip,

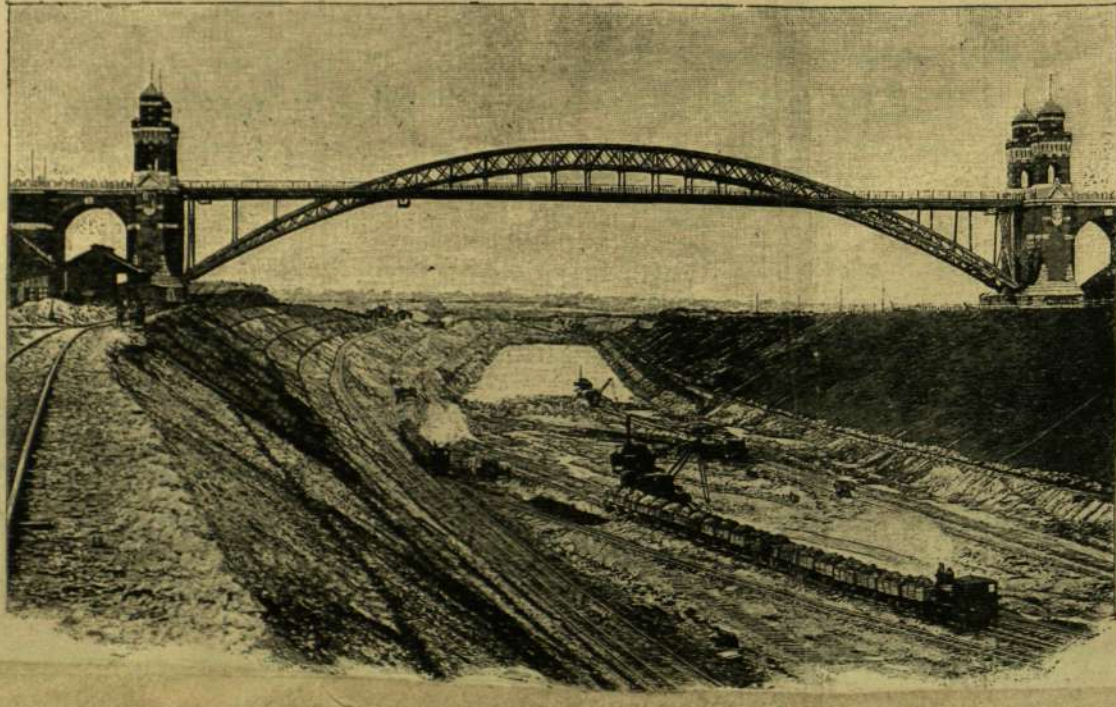

melyet egyik képünk ábrázol s mely nagyjában épen olyan, mint a Kiel mellett levő holtenaui zsilip, t. i. két kamara, melyeket rácsos kapu köt össze egymással. Egy-egy kamara hossza 150,

szélessége 25, mélysége 10 méter, úgy, hogy a legnagyobb hajók is átmehetnek rajta. Az óriási épületek egy-egy háznégyszöghez hasonlítanak, melyek belsejében egész sereg folyosó, kamara, csatorna és csövezetek van, mind villamos világítással ellátva, s mindezt egyetlen ember könnyen bírja forgatni, kinyitni és bezárni az erre való víznyomású gépek segítségével. A zsilipekhez járul a száraz föld felé a nagy belső kikötő, hol egyszerre több hajó is állomásozhat, kívül pedig hatalmas kőgátak nyúlnak be a tengerbe, a keleti 280, a nyugati 500 méter hosszúságra s végeiken egy-egy világító torony áll. A zsilipek körül vannak továbbá a rézkápitányok lakások, az óriási gépház, a zsilipkapuk lakása s más hivatalos épületek. Említésre méltó, hogy a csatornából, mely csaknem pusztán a Keleti-tengerből táplálkozik, naponként 8 millió köbméter víz ömlik be az Elbe torkolatába. A csatorna vize ma még nem egészen sós, de valószínűleg azzá lesz, a mi annyiban fontos, hogy így télen sem igen fog befagyani.

Az építési munkálatoknál erősebben hajtott nagy kotrógépeket használtak a föld kiemelésére. Említettük, hogy a csatorna földje nagyobb részt homok, de vannak magás, és tözegek helyek is, s különösen emezeken nagyon nehéz volt az építkezés; ezért homok-gátakat emeltek a föld vízének elzárására. Mivel a földszin átlag 7—8 méterrel magasabb volt a tenger színénél, a kotrásnak szintén ilyen mélyre kellett hatolnia; legmélyebbre (31 méternyire) kellett ásni Grünenthalnál, hol egyetlen metszésben 15 millió köbméter földet ástak ki. A kotrógépek a földet egyenesen a vasúti kocsikba emelték s az emberi munkát lehetőleg föllegessé tették.

A csatorna épületei között a zsilipeken kívül legkiválóbbak a hidak. A közönséges átjáróhelyeken, átlag 6—6 kilométer távolságban, csak gőzkompokat alkalmaztak s egyes helyeken hajóhidakat is, de ott, a hol vasúti közlekedés is fennállott, erős, magas hidakat kellett építeni. Kettőt mutatunk be ezek közül, e kettő építészeti nevezetesség. A *grünenthali hid* egyetlen, 156.5 méternyi ívetű, sarló-alakú vasalkotmány és a két part hatal-

A GRÜNENTHALI HID.

mas hidfőire támaszkodik. Külsőleg rendkívül csinos és merész. Még szebb azonban a *Levensaui hid*, melynek ivnyilása (165 méter) a legnagyobb egész Európában. A hatalmas hid 42 méter magasban vezet el a csatorna vízszíne fölé; szélessége 10.30 méternyi, melyből 2 m. jut a gyalogútra, a többin a vasút és a kocsit halad; az egész hid 3 millió kgr. súlyú. Nevezetes, hogy e szép hidat a «Gute Hoffnung» nevű bányarészvénytársaság 15 hónap alatt építette fel villamgépek segítségével, s az építés alatt semmi szerencsétlenség nem történt. A németek már is nagyon büszkék erre a hidra s örömeiket emlegetik, hogy nyílása nagyobb, mint az oportói hidé, melyet Eiffel épített, s jó darabig világ csodájának tartották.

Nincs kétség benne, hogy ez a nagy csatornavállalat igen nagy hasznára lesz a német kereskedelmnek is. Számítások szerint épen úgy, mint a szuezi csatorna, már pár év múlva is tetemes tiszta jövedelmet fog hajtani. De ez mellesleg. Fontosabb az, hogy Nyugat-Európát Éjszakk-Európával közelebbi összeköttetésbe juttatja s általában az emberi nem testvérisülésének új hatalmas eszközévé lesz.

ALKONY.

Oh, nem a nyárnak elmúlása,
Nem is a lombok pusztulása, —
Nem ez jósolja a telet;
Hanem az, hogy lankad a jókedv,
Még hogy fárad a képezet.

A lág, a mely a napba lobban,
A napba' sem tud égni jobban,
Mint képe lelkünk tükörén;
De míg ott vég nekül világol:
Itt árnyba-éjbe vész a fény.

A mi szétárad a sugárba:
Az örök-jóság meleg-árja
Nem apad és nem hideglő —
Uj életet költ-veszt... De bennünk
Valami hűl, mindsejt hűl.

Hiába hangzik el kihálva,
Valami van mégis a dalba:
A varázs, a mi halhatatlan;
De az a hűr, mely visszaregi,
Szívünkrol' idővel lepattan.

Nincs, nincs múlt mi sem körülünk;
— A minek valaha örültünk,
Az mind örök s örök marad;
— Az ős valóság része mind, mind:
A fény, a dal, a sugárak!

S egy perczen egy percznyi időnek
Érezük mind ez ős öröknek
Hullámzását valónkon át —
— És egy perczig szépekné, dicsőnek
Látjuk múltunk e honát.

Mert az: dicső, szép!... És ha végül
Szindús világa elsötétül,
Mintha nem volna a régi többé —
Nem rajta, csak bennünk az alkony:
Csak a mi sorsunk — válni köddé!

Kótai Pál.

FÜRDŐI EMLÉKEK ERZSÉBET KIRÁLYNÉ ÉLETÉBŐL.

Bizonyára nevezetes esemény a királyné ő felségének az az elhatározása, hogy Bártfa fürdőt meglátogassa s ott hosszabb időt töltsön. Magyarországi fürdő most első ízben részesül abban a szerencsében, hogy a magyar királynét fogadassa. Ez pedig csak azért van, mert Erzsébet királyné szokott gödöllői és ischli tartózkodásain kívül inkább nagyobb utazásokban keres szórakozást és üdülést; régebben a művelt nyugat

magasfokú civilizációja vonzotta, most inkább a kelet és dél antik vagy exotikus csodái. Angolországban is, hol évenként nagyobb utazásokat tett, nem a világhírű tengeri fürdők tarak, nemzetközi zsvaja kötötte volt le érdeklődését, hanem a skót felföld, a havasok és a tenger nagyszerű bájai. Innen egészítette ki ilyenkor nemes fajokban gazdag istállóját s innen hozott *Shadow* nevű óriási nagy ebe sokáig volt a felséges asszony kedvenc állata, s utolsó angolországi útjából Valeriának is küldött ajándékba egy Boxl nevű mopszot, melyet aztán a kis királyné anyja engedelmével Rónay püspöknek ajándékozott, a ki a csinos állatot lefényképezette s fényképét megküldötte fejedelmi tanítványának azzal az elmes költeményvel együtt, melyben Fest Imre, az osztrák-magyar bank néhai igazgatója s Petőfi jeles német fordítója énekelte meg a bátor ebnek Trenesén-Teplitzben Rohan herceggel mopszlijával vívott csatáját.

Elég az hozzá, a királyasszony nyári üdülései eddig inkább turistai kedvteléseivel voltak egybekötve s külföldön is csak ritkán s épen nem valami különös előszeretettel kerestek fel rövid időre egy-egy előkelőbb fürdőhelyet. Oka ennek részben a királyné, a feltűnéstől való nagy idegenkedése, mely különösen franciaországi és párisi időzése alatt igen sok percét megzavarta a magányt és visszavonult életét mindezek fölött kedvelő magyar királynéknak. Emlékezhetünk rá, hogy sassetoti időzése alatt is mily kevésbé vették figyelembe inkognitóját, hogyan tolakodtak körülre, s maga Bonnechose roueni érsek mennyire elkövetett mindent, hogy a királyné környezetében tartózkodó Rónay Jácint püspök útját kihallgattatást eszközöljön ki, a mi azonban nem sikerült. Kevesen tudják azonban, hogy majdnem végzetessé is vált királyné ő felségére nézve sassetoti fürdőzése Franciaországban ezelőtt húsz évvel. 1875 nyárártóján látogatta meg a királyné a divatos és előkelő fürdőhelyet s ez alkalommal lányát, Valeriát, s ennek nevelőjét Rónay püspököt is magával vitte. Mint rendesen, ekkor is *Hohenembs grófné* név alatt utazott, de a királyi vendég inkognitója csakhamar nyilvánossá lett s ettől fogva nem szünetek meg az ostromlói, kérő levelek különösen jótékony intézkedések francia apácák részéről. A mellett az ácsorgó bábász idegenek is nem épen a mívelt franciaúra valló udvarias-sággal tolakodtak a magyar királyné és lánya közelébe, kik számára állítottak ugyan a tengerparton vagy 20 lépésnyi ponyva siktort, de ez nem nyult elég messzire be a tengerbe.

Szeptember 17-én délután harangoztak, midőn egy lovas halászpaddan szaladt Rónay püspökhöz azzal a megrendítő hírrel, hogy ő felsége a királyné lebukott a lóról s eszmélet nélkül fekszik a gyepon. E szörnyű hír hallatára Rónay azonnal megbizott egy cselédet, hogy lóhalálában hajtson orvosért a nem messze eső Petite Doléba, ő maga pedig sietett a szerencsétlenség színhelyére, mely a felséges asszony lakosztályául szolgáló kastélytól vagy 200 ölnyire lehetett. Mikor odaérkezett, ép akkor segítette fel két lovas a földről ő felségét, ki merév, tévedező tekintettel nézett maga körül, de ráismert a püspökre, mert azonnal magyarul szólította meg: — Kik keres ön? — Felsőges asszonyom, — rebegte Rónay, — remélem, nincs semmi baj? — Mi baj volna? hát történt valami? hogyan kerültem ide? Hiszen délelőtt nem szoktam lovagolni. Gondolja ön, hogy emlékezetem vissza fog térni? Rónay elrémült, de volt annyi lélekjelenléte, hogy leküzdve aggodalmát, biztató szavakat intézzen ő felségéhez, s bár a királyné ellenzte,

tüstént karszékként és jeges vizért küldött a kastélyba.

Sérülés vagy törés nem mutatkozott sehol, csak a királyi asszonynak kissé elvörösödött halántéka látszottak sárgyomok. A karszék s az udvarhölgyek egyike megérkezett s hideg borogatást tettek az ülő királyné fejére. Ez némi enyhülést okozott, de a kábultság még sem szűnt meg s kétszer is el kellett mondani a királyné ismételt kérelmére a baleset részleteit.

Később az Angliából hozatott lovaszmesterhez fordult a királyné s töle kérte az angol nyelven a történeteket. A lovaszmester azonban, úgy látszik, az éres pillanatában a tavolabb eső második gát-erősnél állt s így maga sem látta a szerencsétlenséget, mert egyszer így, másszor amúgy adta elő a dolgot, egyszer azt mondta, hogy az elbukott ló patkója, másszor megint, hogy a lónak csak a térdé érintette a királyné halántékát.

Igazság szerint pedig a dolog úgy történt, hogy a sebesen lovatól a nagy helyé négy lépés távolságra vetette lovasát, s a csekély halánték-ütést a megelőző napi eső folytán szerencsére még puha talaj okozta. Rónay püspök gondosan megvizsgálta s később le is rajzolta a helyszínét a nyomokkal együtt, s ezek után az volt vélekedése, hogy a ló, átugorván a sövénynyel födött gátárkot, belesüppedt a sáros gyepebe, s e pillanatban bukkott le a királyné, míg a ló térdén tovább sikamlott, s fejével fel is túrta a gypet, minek nyomai is láthatók voltak, azután pedig hátára fordult s összetörte a nyeret.

A hideg borogatást folytatták, minek következtében a királyné is nem sokára könnyebben érezte magát. Mindjárt kedvenc lova jutott eszébe, annak sorsa aggasztotta, s hogy meggyőződjék róla, hogy a csekély térszerűsége kívül csakugyan nem esett neki sem nagyobb baja, maga elé vezettette és sajátkezűleg nyújtott a rémületben még egy reszkető szép állatnak répaszeleteket. A nap heve ellen Rónay tartotta ernyőjét a királyné feje fölé, melynek nyelvébe be is vassette, később e nap emlékére a dátumot: «Sassetot, 1875. máj. 11.»

Végre háromnegyed óra múlva Wiederhofer udvari orvos is megérkezett s ő felségét hintóba segítve, aggódo arccal kísérte vissza a kastélyba. A kis királykisasszony ezen egész idő alatt mísem sejtett a felséges mamáját ért szerencsétlenségből, ott ült mosolyogva a tengerparton összehordott homokon s gondtalanul játszott. Aznap csak annyit mondott neki: hogy kedves mamája főfájás miatt visszavonult.

De a forróság másnap sem szűnt meg, s a beteg királyné erői észrevehetőleg gyöngültek. Csak delután lett a királyné annyira nyugodtabb, hogy maga elé hívathatta Mária Valéria főhercegnőt s komolyan megígértette vele, hogy soha lóra nem ül, a mit a kis Valéria meg is ígért és meg is tartott azóta, úgy hogy tudvalevőleg soha sem is lovagolt.

A komolyabb természetű baleset híre villám-szárnyakon terjedt el szerencsét Európában, s az összes fejedelmi udvaroktól meleg hangú részvét-iratok érkeztek. Sokan talán nagyították is első pillanatban a veszélyt és súlyos agrázkhódástól tartottak; annyi bizonyos, hogy Erzsébet királyné csak nyolc nap múlva lett annyira jobban, hogy felgyógyulására hálaitentisztelet tartását rendelték el. A hálamisén a királykisasszony is jelen szeretett volna lenni s összekulcsolt kezekkel rimánkodott nevelőjéhez: «En is elmegyek a templomba imádkozni a mamáért», — de orvosa nem engedte ezt meg.

Különös véletlen, hogy a királyné balesetével egy nap és majdnem egy órában érte Andrássy is hasonló szerencsétlenség, hogy lebukott a

lóról, azaz, hogy a magas udvari körökben perhorreskált ezen kifejezés helyett szabatosan éljünk «lova elbukott», mert a mint Rónaynak utóbb körülményesen megmagyarázták, nem a lovas szakott bukni, hanem a ló.

De míg királynéknak ő felségét ez a sajnálatos eset nem tartotta még egyelőre vissza ismert bravouros lovaglásaitól s az előbb leirt eset után alig két héttel is már újra nyugodtan lovagolva látta Rónay, addig az udvarnál annyira kedvelt és népszerű külügyminisztert ez idő óta maga a királyné tartotta nem egyszer vizsgálva, hogy a gödöllői parforcevadászatokon részt vegyen. A királyasszony azonban ezután sem kimélte magát, paripája a legveszedelmesebb pályákon szelgyorsan iramlott, csak olyankor tartotta vissza lovát, ha a lovaglással díj volt kifizetve. Ilyenkor az utolsó akadálynál mindig szándékosan hátramaradt, nehogy az általa kitűzött jutalmat is ő nyerje meg.

Régi kedvenc sportjával most már a felségesszony is szakított. Anyai fájdalommal és emlékeivel elvonulva járja a magános gyalogutakat, a természet magasztos szépségeiben keresve és találva vigasztalást. Talán a magyar hazának az a szerény, de kies zugja, melyet ez idén nyári üdülőhelyül választott, ha nem vetekszik is sok külföldi fényes és zajos fürdőhelylyel, tetest-lelket üdítő balzsamával kellemessé fogja varázsolni a magyar királynének ott töltendő napjait.

V.

A REJTÉLYES UTITÁRS.

Orosz történet.

Néhány héttel a szent-pétervári szomorú kimeneteli merénylet után, a rendőrmester valamennyi idegen kereskedelmi ügynöknek tudtára adta, hogy szívesen venné, de maguknak is jobb lenne, ha 5-6 hétre a birodalmi fővárost elhagynák, mely idő alatt a nagyfokú izgalom véget érne. Ezen parancsomban menő kívánságnak megfelelően, harmadnapra fiatal nőmmel a Varsó-Berlin felé induló gyorsvonatra ültem. A várótermek majdnem kizárólag idegen utasokkal voltak telve, kik jóformán szintén mind külföldre, leginkább pedig Németországba igyekeztek.

Oroszországban a vasutak berendezése az egyetlen intézmény, mely ellen még a legkényesebb utas sem tehet kifogást. Mihélt a pénztárnaknál észrevettem, hogy a legtöbb utas a Berlinbe induló közvetlen kocsikat fogja igénybe venni, a már készen álló vonathoz hamarjában még tizenkét első és második osztályú kocsit csatoltak, úgy, hogy mindenki kényelmesen elfért, sőt négy vagy öt tagból álló családoknak elkülönített kocsiosztályok is jutottak.

Az első osztályú váróteremben nőm mellett egy mély gyászba öltözött fiatal hölgy ült. Mialatt az étteremben egy pohár cognacot ittam, a két hölgy beszélgetett; visszatérve, nagy ámulatomra azt vettem észre, hogy az imént még fekete felöltőt és ruhát viselt idegen hölgyön most világos színű ruha és felöltő van. A második csevegés után az idegen hölgy nőm karjába kapaszkodván, vele együtt a peronra ment,

hova természetesen utánok nyomultam. Az első osztályú kocsik kezelésével foglalkozó kalauzok egyike azt látta, hogy három együtt kocsink helyét, számunkra csakugyan egy kis elkülönített osztályt nyitott ki, melyben különben négy-öt személy is elfért volna. Az orosz csendőrség az utasok útlevelét rendszeren a vasuti kocsikban szedi el, mikor aztán a vonaton levő rendőrtiszt az okmányokat tüzetesen átkutatja. Magától értődik, hogy az útlevelék visszaadása a vonatot senki el nem hagyhatja. Ez okból az utasoknak majdnem egy félórával a vonat elindulása előtt kell a kocsikban elhelyezkedniök.

GYERMEKÉT OKTATÓ ANYA.

Részlet Munkácsy Mihálynak az Ent's alapító oklevelére készített rajzából.

Mielőtt a csendőrök osztályunkba léptek, az idegen hölgy a vonat ékező-kocsijába ment, hogy — mint mondá — néhány narancsot vehessen, miert is útlevelét senki sem kérte, én pedig önkéntelenül elhallgattam, hogy a kocsiban még egy harmadik személy is foglalt helyet. Közvetlenül a vonat elindulása után az idegen hölgy szintén visszatért a kocsiba és nevetve mondta, hogy a csendőrök útlevelét nem vették el. — Hátha majd a határon észre veszik? — kértem a hölgyet.

— Ezt alig hiszem; az oroszok oly buták; meg aztán a láttamozatlan útlevelét legfeljebb a porosz rendőr vehetné zokon, kinek azonban eszébe sincsen, hogy ilyesmivel törődjék.

Utóbb a két hölgy divatról és egyéb női szakmába vágó tárgyak elemezésébe bocsájtkozván, nekem sem maradt egyéb hátra, mint az ilyenkor egyedül unalom- és gondfüző eszközhöz: az olvasáshoz és szivarozáshoz fordulni. Majd pedig

ebbe is beleútván, a két hölgy beszélgetésébe vettem. Eleinte közömbös tárgyak, utóbb pedig a szentpétervári események kerültek szóba. Az idegen hölgy eleinte úgy tett, mintha az egész esetről csak a lapok útján értesült volna, de utóbb fölemlítette, hogy a házat, melyben Szent-Pétervárott lakott, a rendőrség a merényletet követő éjszakán szintén átkutatta, a mint ez különben a város legtöbb házaiban megtörtént.

— Szerencsémre, vagy inkább véletlenül, — mondá az idegen hölgy, szivarkára gyújtva, — azon éjjel egy ismerős családnál voltam, hol az estét gondosan lefüggönyözött ablakok mögött, vigan csevegve töltöttük el. Reggel haza érve, azt tapasztaltam, hogy a rendőrség lakásomban mindent átkutatott, sőt még a konyha mozaik alapzatát is felszaggatta. Leveleket vagy kéziratokat soha sem tartogatók, sőt még a postán érkezett levelezőlapot is elolvasás után rögtön a levélhordó szemellettára összetéptem. Ennélfogva néhány francia és német regényen kívül nálam sem nyomtatott, sem pedig irt papírost nem találhattak. Figyelmüket még egy fűszerszámla sem kerülte el, sőt imádságos könyvem tábláját is felvágta. A mint utóbb megtudtam, a kellemetlen és szerencsémre elkerült éjjeli látogatást annak köszönhetem, hogy a szerencsétlen Perovskája Zsófia néhány évvel előbb szintén abban a házban lakott, még pedig oly időben, midőn Szent-Pétervárt csak hírből ismertem. Elgondolhatja uram, hogy szívesen fordítok hátat oly országnak, melyben az ember hasonló veszélyes kellemetlenségeknek van kitéve. Eszem ágában sincsen, hogy egyhamar Oroszországba visszatérjek, és egyelőre Berlinben akarok letelepedni. Tudja uram, mi művészek különben is gyorsan cserélünk fejszket.

— Ön tehát? —

— Vautier Margit zongoraművész, — veté közbe a hölgy mosolyogva, — hazám Genf és a nagy világ...

Varsóban a vonat egy álló óráig pihénvén, a tovább utazók rendszeren a fényesen kivilágított éttermekbe vonulnak, a ki pedig néhány pereze a városba akar menni, ezt csak a felügyelő rendőrtiszt tudtával teheti, kitől e czélra külön nyomtatott igazolványt kap, mely nélkül a város utcáin folyton czirkáló katonai őrszolgák a jámbor utast rögtön elespínek. Eszem ágában sem lévén, hogy Varsót ily körülmények közt még csak futólag is megnézhessem, azon gyönyörködtem, mint kisérők vizsgálva szemekkel a titkos rendőrök az étteremben ülő embereket.

Ezen alkalommal valószínűleg valakit kerestek, mert egy-egy utast három rendőr is végig nézett, mintha arról akartak volna meggyőződni, hogy az illető még sem az, kit tulajdonképpen keresnek. Részemről azzal vettem véget a kellemetlen állapotnak, hogy útlevelemet elővéve ezt a körülöttem ólálkodó rendőrök egyikének az orra alá toltam. «Én és családom», tevétem hozzá a hölgyekre mutatva, mire a rendőr udvariasan köszöntve odább állott, mindazonáltal figyelmemet nem kerülte el azon különös pillantás, melyet a rendőr a nőm mellett ülő idegen hölgyre vetett. Midőn a kocsiban ismét elhelyezkedtünk, a tett megfigyelést a hölgyekkel is közöltem.

— Meglehet, — jegyzé meg az idegen hölgy, — hogy a jámbornak szeme rajtam akadt meg, mint volt szent-pétervári lakoson, egyébiránt semmi közöm hozzá.

A lengyel, illetőleg orosz határszélen a kocsit

ablakán kinézve, nem csekély meglepetésemre a peronon ugyanazon titkos rendőrt vettem észre, kinek Varsóban útlevelemet megmutattam. Folyton kocsinkat nézegette, mintha az egész vonaton csakis ez érdekelt volna. Egyszerre az ablakhoz közeledő idegen hölgyet láthatta meg, mivel arca elpirult, s ő maga egy

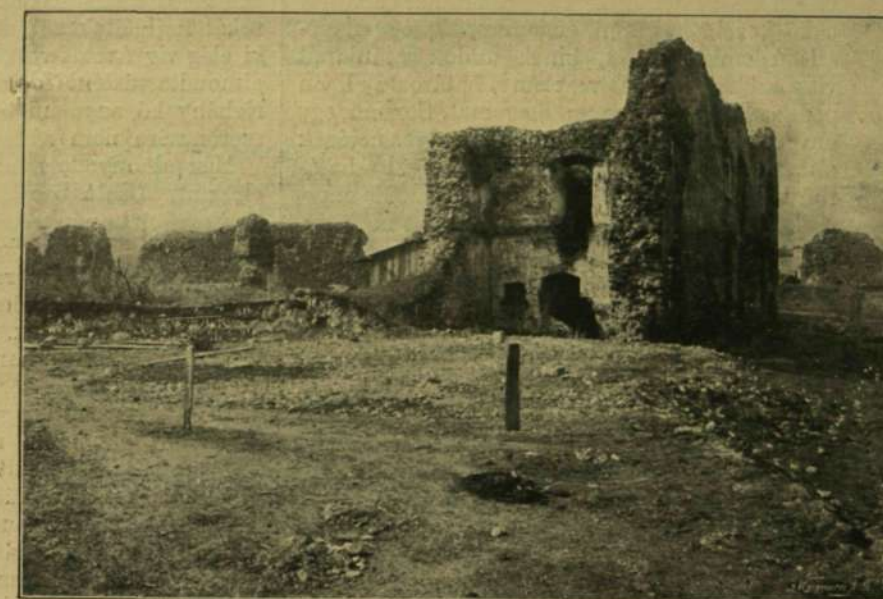
a rendőr kocsink körül ólálkodott, a vonat túlsó feléről egy vasuti szolgáló-egyenruhát viselő egyén az idegen hölgynek intve, egy darab papírost nyújtott át, melyet ez rögtön keblébe rejtett. A czédulán irt néhány sort a hölgy pár percz mulva elolvastván, a papírost apró darabokra tépve, a kocsit ablakán kidobta. Az

arra határozta el magamat, hogy ezen nézetemet az idegen hölgyvel közöljem. Ném mélyen aludt s így bátran beszélhettem, a nélkül, hogy őt is felizgattam volna.

— Önt a rendőrség üldözi, — kezdém sutgó hangon, — és attól tartok, hogy a határszélen le fogják tartóztatni. Ha valamiben se-

SZENTKERESZTBÁNYA.

AZ ÚDVARHELYI OSONKAVÁR VAGY «SZÉKELY TÁMAD».

SZÉKELY HÁZ ÉS KAPU.

DOBOGÓ FÜRDŐ.

HOMORÓD FÜRDŐ.

SZEJKE FÜRDŐ.

KÉPEK SZÉKELY-UDVARHELY KÖRNYÉKÉRŐL.

gyors fordulattal hátravonulva, a tömegben eltűnt. Most már biztosra vehettem, hogy ama rendőr az idegen hölgyet tartja szemmel és valószínűleg csakis azért fogja a határon letartóztatni, hogy több úti költséget számíthasson fel.

Amde sejtelmem ellenére az ügy egészen más fordulatot vett. Ugyanis épen akkor, midőn

izenet minden esetre nagyon fontos lehetett, mivel elolvasása után az idegen hölgy nagymérvű nyugtalanságot mutatott és kérdéseinkre alig felelt.

Mielőtt Eydtkuhnen porosz határszéli állomáshoz értünk volna, hol — véleményem szerint — az orosz titkos rendőr az idegen hölgy letartóztatását okvetlenül végre fogja hajtani,

gitségére lehetek, parancsoljon velem . . . . . — Kettőn áll a vásár tisztelt uram, — felelé mosolyogva az idegen nő, — ők el akarnak fogni, én pedig nem fogatom el magamat. A gazemberek már Varsó óta kísérnek, szándékukról pedig barátaim az imént írásban értesítettek, és most már tisztában vagyok az iránt, mit tegyek. Köszönöm szives figyelmét és megnyugtatóra

egyelőre csak annyit mondhatok, hogy a merénylőt titkába nem voltam beavatva, soha senkit sem bántottam és semmit sem tettem, mi üldözöttemet igazolna. Azon esetre, ha letartóztatásom sikerülne, tán soha sem látnám többet a napvilágot és valamely börtön fenekén kellene elveznem. Ön tán tudja, hogy a legutolsó rendőr, vagy csendőrtizedes szava elegendő arra, hogy valaki vizsgálati fogságba, Szibériába, esetleg a bakó kezébe kerüljön, engem pedig egy nagyalású ember üldöz, kinek undok ajánlatait visszautasítottam. Ő vesztetem határozta el, én pedig védelmezni fogom magamat. Sorsom egy óra múlva el fog dőlni. Önnek és kedves nejeinek miattam semmi bajuk sem lehet, mivel a határon túl a rablók hatalma nem terjed. És most csak arra kérem, hogy azon esetre, ha menekülésem nem sikerülne, Genfben lakó édes anyámat a történetéről értesítse.

Eydkuhnen, határszéli állomás előtt, hol az útasok a porosz vasútra szállnak át, egy kis megállóhelyen az orosz vonat mozdonyát vizsgálják el, a mi alig tíz perc alatt szokott megtörténni. Mielőtt a vonat megállt, az idegen hölgy kis kezi táskáját felkapva azzal ugrott le a kocsióról, hogy egy pohár vizet akar inni és rögtön visszatér.

Alig hogy a hölgy az indóház felé sietett, nyomában tüstént az orosz titkos rendőr is megindult. Lélekzetem megállt. Majdnem biztos voltam benne, hogy a legközelebbi perzben mint békóba vert orosz rabot fogom viszontlátni. Ámde nagy ámulatomra néhány perc múlva a hölgy egyedül jött vissza. Alig hogy a kalauz a kocsit ajtaját utána betette, a vonat tovább rohogott, az orosz rendőr pedig elmaradt. A hölgyön eleinte nagymérvű felindulást vettem észre, de néhány perc múlva ismét nyugodt lett.

Eydkuhnenben, hová alig egy óra múlva értünk, a vonat- és kocsivalozás a legnagyobb rendben történt meg. Őszintén mondván, soha életemben sem gyönyörködtem úgy egy Rubens, Tizian vagy Rafael remekművein, mint a porosz sas jelvényén, melyet a legelső határozat alapján megpillantottam.

Vautier Margit kisasszony Berlint a legközelebbi vonattal elhagyni készülvén, az indóházban búcsúzott el tőlünk.

Néhány nap múlva a berlini napilapokban «Rejtélyes eset» cím alatt a következőket olvastam: «F. hó 10-én a szentpétervári—vársói gyorsvonat elindulása után az X-i megállóhely egyik félreeső helyiségében egy férfi-hulla találtatott. A férfi mellében a markolatig beledőftt hosszú, éles tör volt. Az eddigelé megéjtett vizsgálat eredményéről annak idején bővebben fogunk írni.»

Ennél többet soha sem tudtam meg. Genfben írt levelem, melyet az idegen hölgy által közölt cím alatt küldtem, azzal jött vissza, hogy a címzett Genfben ismeretlen.

A LOMBOKI HADJÁRAT.

Irta dr. Ujlaki Samu ezredorvos a holland-keletindiai gyarmaton.

II.

Szomorú napra virradtunk. A pirkadó hajnal szinte mindnyájunkat ébren talált. Szótlanul ültünk az udvaron, mert lankadságunk miatt nehezünkre esett volna a beszéd is; de megkülönböztet csak kellemetlenségéről, bajról beszélhettünk volna.

Lindgreen kapitány és én ügyltünk az élelemre. Úgy számítottunk, hogy legalább négy-öt napig ott kell maradnunk az elfoglalt házbán. Az éjjel becépelt eslegesség erre az időre elégen kellett lennie. Bizony nagyon kis rész jutott egy-egy embernek reggelire, egy fél kétszersült meg egy kis pohárnyi víz.

A napot télenül kelle töltönnünk. Csak nekem akadt dolgom betegeim és sebesülteim körül, meg annak a néhány irtalmas lelkű katonának, a kik önként segédkeztek nekem.

Mindjárt ebéd után csoportosulás támadt a háznak előtt. Lindgreen kitinkintett a tetőn át úgy, hogy ő lelköt, de őt nem látták, s kinevítte a csoportból, hogy a lomboki rádzsa követte áll a ház előtt. Lekialított tehát hozzá, hogy mit kíván. A követ a rádzsa nevében azt kívánta, hogy adjuk meg magunkat, egyszersmind ígérte, hogy

jól fognak velünk bánni, ha nem állunk tovább ellent. Lindgreen leközött a tetőről és tanácskozott velünk, tisztekkel. Szinte egyhangú volt az a megállapodásunk, hogy nem adjuk meg magunkat. Biztunk ugyanis abban, hogy még az nap, vagy másnap segítségünk érkezik Ampananból. Lindgreen megint felmászott a tetőre és alálkialította megállapodásunkat. Odalenn valóságos riadalmat okozott ellenállásunk. Köveket hajgáltak sőt, föl is löttek Lindgreenre, ki elég vigyázatos volt, hogy a mint üzenetünket elmondta, tüstént leugorjék a tetőről az udvarra. Néhány kő azonban beesett az udvarra is, de szerencsére nem sértett meg közülünk senkit.

Már alkonyodott, mikor a tömeg a ház elől eloszlott. A mint besötétedett, néhány vállalkozó szellemű katonánk hason kieszűst a házból. Ugyancsak hánan végigsusztak az utcán, hogy útát keressenek, a merre valamennyien kionsonhatnánk. De a háztömegekben, a teljes sötétségben úgy eltévődtek, hogy nemcsak menekvő útra nem lelhettek, hanem még a házba is alig találtak vissza.

Benn a házban is egyre szaporodott a bajunk. A szűkös élelmezés megfizdelte betegeimet. Több súlyosan sebesült kiadta e napon lelkét; el kellett őket temetnünk többi halottaink közé.

A következő nap, augusztus 30-dika, hasonlóképen telt el. Nem tudtuk mihez fogni. Türelmetlenségünk természetesen határtalan volt. Felváltva aludtunk. Lindgreen két csapatra osztotta embereit. Három óránként felváltva aludt egy-egy csapat. De bizony ez az alvás sem volt alvás. Az aggodalom és kínos nyugtalanság nem engedte pihenni a kimerült vitézeket.

Mikor aztán a betegek jaggatása és a kissé elégedetlenebb, zugolóbb természetű katonák szitkozódásai elhallgattak, Lindgreen magához intette a tiszteket. Újra haditanácsot akart ülni, azzal nem volna-e jobb kitörnünk, és úgy próbálnunk menekülni. Tanácskozás közben kiáltást hallottunk kívülről. *De Graaf* hadnagy ment most föl a tetőre megnézni, mi történik odakünn.

Ismét a rádzsa egy követe állott a ház előtt két előkelő benszült kiséretében; ez is csak azt kívánta, hogy adjuk meg magunkat.

De Graaf jelentette ezt a hadi tanácsnak. Most is kereken visszautasította a hadi tanács az ajánlatot, mert, mint *Lindgreen* mondta: «kardesapás nélkül kapitulálni méltatlan gyavaság lett volna.» Hanem a követ megjelenése még jobban megérlette Lindgreenben azt a gondolatot, hogy tán mégis jó volna kitörni a házból s úgy menekedni. A haditanács — őt tiszt volt ott kivülem — már szinte ráállott volna Lindgreen tervére, mit, mint katona, magam is helyesltem volna; de mint orvos még huszonegy órai haladékot kértem sebesülteim érdekében, egyszersmind részemről is beleegyezvén, hogy ha e huszonegy óra alatt más úton ki nem menekülhetünk, akkor ronsunk ki a házból.

Eltelt ez a huszonegy óra is; már 31-ike délután volt. Hire-hamva sem mutatkozott semmi segítségnek. Így tehát felkészültünk. Még egyszer megvizsgáltam betegeimet. Aztán előre! A kisdod csapat *Lindgreen* kapitány vezetésével lassan kivonult az utcára.

Már homály borította a vidéket. Észre sem vettek bennünket. Ha tudjuk vala a járást, könnyen esendben eloshnattunk volna. De kénytelenek voltunk erre-arra kószálni, mert nem leltünk a mezőkre kivezető útra.

Aggodalmunk még jobban fokozódott, mikor láttuk, hogy az ellenség észrevett bennünket. Hirtelen minden oldalról benszültöttek rohtak felénk. Mi látván, hogy sokkal csekélyebb számmal vagyunk, biztos állást kerestünk. Szerencsére ismét egy lakatlan házba vehettük be magunkat, mely ugyanabban az utcában volt, mint első menedékünk, melyben sebesülteink még mindig ott voltak. A mint épen bemene-kültünk új tanyánkra, akkor dördültek el az ellenség lövései, hat katonánk, köztük a vitéz *De Graaf* hadnagyot is, megsebesített. Bevonszoltuk őket a házba és a kaput eltörölszoltuk.

Így jutottunk aztán a rosz eserből a még roszabb verembe. Helyzetünk csak roszabbodott a kirohanás által, mert a benszültötteket éberek-beké tettük.

A néptömeg a ház előtt egész éjjel tolongott. Egyre fenyegőbb lett a esdülés, természetesen ez éjjel sem hunytuk le szemünket, hanem

figyeltünk a kiáltásokra, melyek behallatszottak a házba. Egynemely kiáltásból az vettük ki, hogy fel akarják gyújtani a házat, melyben most tartózkodtunk. Erre nem is gondoltunk; ez egyenlő lenne a teljes leveretéssel. Mikor a ház esetleges felgyújtásáról Lindgreennek említést tettem, elszápadt és így szólt: «Akkor aztán mindennek vége!»

Pedig új tanyánk különben jobb lett volna a másikonál, mert itt legalább víz is volt bőven. Ebből a vízből szerettem volna juttatni a másik házban levő betegeimnek. S akadt egy ember, a ki vállalkozott, hogy víz oda vigye. Csodálatos hősiesség volt ez az elhatározás; sisakban vizet vinni az ellenséges csapatokhoz! S a vakmérő legény megtette. Két sisakot megtöltött vízzel s a homályban megalpulva a falak mellett, oda szállította a vizet s egyszersmind hird vitt ró-lunk a sebesülteknek. Mikor e vakmérő ember visszatért, azt tudtam meg tőle, hogy két sebesültem ismét kimult odaát.

Reggel, szeptember 1-én, újra esdült, fer-telmes láрма; zajongás támadt a ház előtt. Ez mintegy tíz óra tájáig tartott; akkor aztán hirtelen gyanús csend állott be. Mi visszafojtott lé-lekzettel lestük a történéseket.

Hirtelen tüzesőva villant meg a fejnünk fölött. A házra hajították kívülről, de az udvarba esett az üszök. Ekkor tudtuk már, hogy tovább nem állhatunk ellent, mire összeállottunk, hogy megállapítsuk, mit tevők legyünk. E közben a ház két helyen kigyúladt és a lángok felcsaptak. *Lindgreen* a nélkül, hogy kérdezett volna bennünket — úgyis tudta, mi a nézetünk — fehér kendőt tűzött a kardja hegyére és kidugta a kaputörölszón át.

A zaj odakünn erre lecsendesült. Mi pedig a torlaszra felkapaszkodtunk és úgy jutottunk az ellenség közé. Kapituláltunk tehát szeptember elsején déltáj, miután a mult este megsebesült s azóta meghalt vitéz *De Graaf* hadnagyot hajnalban elföldeltük.

Kivonultunk az utcára a ház lobogó gerendái közül. Künn a nép riadallal fogadott bennünket, de senki sem nyúlt hozzánk. Néhány perc múlva ott termelt az utcán a rádzsa néhány főembere és követelte, hogy rakjuk le fegyvereinket. Egymásra néztünk és szótlanul halomra raktuk fegyvereinket. *Lindgreen* kapitány ekkor szabad elvonulhatást kért a követektől. Nem engedélyezték; hanem felszólítottak bennünket, hogy kövessük őket a rádzsa palotájába. Ekkor meg én kértem, hogy még életben levő betegeinket is szállítsák át valami biztos helyre. A követek erre tüstént rendelkezést adtak ki, hogy a sebesült vitézeket is odavigyük a palotához; nekem azonban nem engedték meg, hogy átmenjek a sebesültekhez és azokkal együtt menjek a rádzsa elé.

Lassan és szomorúan haladt a menet Tjakra-Negara utcáin végig. Maig sem tudjuk, miért, kerülő úton vezettek bennünket a rádzsa díszes házához.

(Vége következik.)

NEMZETKÖZI TOLVAJOK.

I. Betörők.

Az utóbbi évek folytán hazánk és Németország több városában történt és általános feltűnést okozott nagyobb szerű betöréseket egy nemzetközi betörők által álló szövetséget követte el, még pedig oly sikerrel, hogy rendszeren néhány százezer forintot vittek el és soha sem kerültek lépre.

Nemzetközi zsebmetszőkről már régóta van tudomásunk, de a nemzetközi betörők egy új és nagyon veszélyes tüneményt képeznek, mivel sokkal ügyesebbek, mint a benszültött betörők és kitűnő szerszámokkal «dolgoznak». A bizonyos városokban és kerületekben dolgozó «benszültött» betörők egyforma rendszert követnek. Vállalataik legfontosabb része a betörés előkészítése. Nines olyan betörő, ki a helyi viszonyok tüzetes tanulmányozása nélkül valamely «munkához» fogna. Mindenek előtt a házban lakó vagy oda be- és kijáró emberek életmódját fürkészti ki s a lakatokról minél pontosab vizs-lyenymatokat készít, melyek után maga vagy társai kulcsokat csinálnak. Az efféle előkészületek egy hétig is eltartanak. Úgy látszik, hogy a jelenleg működő betörők a főszűlyt nem annyira a

munka előkészítésére fektetik, mint inkább a merénylőt merész kivetélt tartják szem előtt. A városokban, melyekben «dolgozni» akarnak, megjelenve, néhány nap múlva oly szövevényes és sok nehézséggel járó betöréseket visznek véghez, melyekre közönséges tolvajok nem képesek. Magától értetődik, hogy rendszeren ékszerkereskedésekre vagy pénztézetekre vagyis oly üzletekre vetik szemüket, honnan sokat el lehet emelni és melyeknél a helyi viszonyok kipuhatólása azért nem jár sok nehézséggel, mivel azokban elegánsan felöltözött úri kinézésű emberek bármikor megfordulhatnak.

A nemzetközi betörő a mi közönséges benszültött betörőktől első sorban külső fellépésével különböztethető meg. Betörőink legjobb esetben ügyes lakatosok s így mesteremberek, míg ellenben az angol és amerikai betörők mérnökök és technikusok, kik a betörést hivatászerű üzletnek tekintik, melyhez nem csekély képzettség és tanultság kívánatik.

A nemzetközi betörők leginkább oly nagyobb házokban levő üzleti helyiségeket szemelnek ki, melyekben vasnapokon és ünnepnapokon csak kevés ember szokott megfordulni, s a hová a pénzéből vagy az átellenben lévő ház földszintes helyiségeiből el lehet jutni.

A múlt évben a tolvajok Berlinben egy a Friedrichstrassén lévő ékszerüzletbe a pénzéből törtek be, hová magukat már a betörést megelőző nap estején beszárították, a midőn aztán a padló áttörése után a boltba jutottak. Ugyancsak tavaly pünkösdi vasárnapján egy berlini banküzletbe ép úgy törtek be, mint társaik, kik 1889 pünkösdi vasárnapján Holtbauer lipesei ékszerész boltját teljesen kirabolták. Ez esetben az üzlet fölötti emeletből követték el a betörést. Berlinben egy üresen álló lakásba, Lipésében egy irodába úgy jutottak be, hogy az illető ajtókat lakataikat egyszerű tolvajkulcsokkal felnyitották. Ezután a padlóba egy központi furóval addig furtak néhány lyukat, míg az ily módon támadt nyílásba egy összegöngyöltett esernyő befért. A kifeszített esernyő arra szolgált, hogy a nyílás nagyobbodásánál lehulló kő és faldarabok ne a földre, hanem az esernyőbe essenek. Az eléggé tágas nyíláson a tolvajok a boltba jutottak s a vaspénztárak és szekrények kiürítése után ugyanazon az úton ismét eltávoztak. A munka tartama alatt egy őrszem a házbeliekre ügyelhetett, mi abból is kitűnik, hogy a házmeister elől, ki véletlenül az üres lakásba akart menni, az őrszem az ajtó oly erővel esapta be, hogy mire az ajtó nagy nehezen ismét kinyitották, a betörők is eltűntek.

A nemzetközi betörők által használt szerszámokat a velük összeköttetésben álló külföldi lakatosok és műkovácsok szállítják. Mint mondják, Amerikában egy nagyszerűen berendezett gyár van, melyben kizárólag betörők számára folyton tökéletesített szerszámok készülnek. Valamennyi nemzetközi betörőnél, kik az utolsó években kézre kerültek, különös szerkesztű szerszámokat találtak, melyek mindenek előtt vas-pénzszekrények feltörésére alkalmasak.

A mellékelt képkönnön látható betörő-szerszámok Bécsben elfogott amerikai tolvajoktól koboztatták el. A kép jobb felén látható nagy emeltyűt az amerikai tolvajok «persuading plate»-nek, «rábeszélő lemez»-nek nevezik, mivel ezen szerszám a pénzszekrényt mintegy rábeszéli arra, hogy felnyíljon. Ezen emeltyűvel roppant erőt lehet kifejteni. Benszültött betörőink a kép bal felén látható feszítő vassal dolgoznak, mely ajtók, szekrények, sőt kisebb vas-pénzszekrények feltörésére használható. Az amerikai feszítő vasat, valamint a rábeszélő lemezt — hála Istennek — benszültött betörőink még nem ismerik.

A jelenleg Németországban s általában az európai szárazföldön dolgozó nemzetközi betörők 3—4 személyből álló csoportokat képeznek s azon nagy társulatok képviselői, melyek a betörést és lopást nagyban üzik. A társulatok képviselőiket bőven ellátják pénzzel, kik aztán rendszeren első osztályú gyorsvonatokon utazgatnak, előkelő szállodákban laknak és finom modoruk valamint elegáns külsejük után ítélve, mindenki által tisztességes turistáknak tartatnak. Habár napi kiadásai nagyon sokra rughnak, a társulatok ezen felül minden egyes betörés után a központba küldött értéket bizonyos százalékát tiszteltetj gyanánt a betörőnek juttatják. Azonkívül a tolvajok a lopott holmik egy részét meg-

tartják és ezzel a központot lopják meg, mindazonáltal a «tisza haszon» még mindég igen nagy. Így például a londoni betörők lakásán, kik a múlt évben egy müncheni ékszerészboltot kiraboltak, 300 ezer márká készpénzt találtak, az egyik betörő ruhájába pedig 150 nagy gyémánt volt bevarrva.

A «nagy társulatok», kik «képviselőiket» üzleti célokból a világ minden részébe utaztatják, ismét három nagy csoportra, u. m.: a keletre, az angol-amerikai és a francia-olasz csoportra oszlanak.

A keleti csoport üzleti főszékhelye valószínűleg Bukarestben van.

Az angol-amerikai csoport tagjai angolok, vagy Angliában született egyének, továbbá amerikaiak, kik hazájukból Angliába küldetnek, honnan a velük egy nyelvet beszélő czinkostársakkal egyetemben a szárazföldet bejárják. Németországra az angol betörők leginkább azért veszélyesek, mivel a betörés után Angliába menekült tolvajokot onnan ki nem adják, hanem legfeljebb ott állítják a bíróság elé. Már pedig az angol törvényben oly tolvajok és család részére, kik maguknak jól fizetett ügyes védőket szerkezhetnek, sok kibúvó lyuk van. Angliában élő orgazdák, kik Németországban lopott holmit vesznek, az angol törvények szerint büntenyítő perbe nem idézhetők, a miért aztán az angol tolvajok legszívesebben Németországban dolgoznak, honnan a prédával rögtön haza szoknek.

AMERIKAI BETÖRŐ-SZERSZÁMOK.

A rendőrtisztek nagyobb része tudja, hogy Londonban egy teljesen üzletszerűleg szervezett tolvajtársulat van, melynek czime: «Kontinentális banda». Ezen társulatnak Londonban külön irodája, ügyvéde és — mint például Párisban — főkjai vannak. Roppant összegekkel rendelkezik, melyekkel részben a prédára kiküldött betörőket látja el. A kiküldött tagok útiköltségeken és napidíjakon kívül még bizonyos jutalmakat is kapnak. Így például valami *Guérin* nevű betörő, ki pénzszekrények kifurásánál rendkívüli ügyességet fejtett ki, minden egyes műtétért 25 ezer frank külön jutalmat kapott. De azért mégis *Guérin* árulta el a kontinentális banda műveleteinek egy részét, mivel társaival összeveszett. Ugyanis *Guérin* egy más ügyes betörővel Franciaországba küldetvén, Lyonban egy banküzletből 247 ezer frankot emelt el. A két tolvaj kiadások ezimén 7000 frankot számított fel a társulatnak, de csak 200 ezer frankot szolgáltatott be a pénztárba, 40 ezer frankot pedig elszikkasztott. Midőn a sikkasztás valami úton kitudódott, a két tolvaj felelősségre vonatván, a társulatból kizárattak. Ez alkalommal *Guérin* egyik társa veszekedés közben egy forgópisztolylyal hasba lötte, mire *Guérin* a kontinentális banda működését az angol rendőrségnek följelentette, habár ennek folytán ő maga is több évre a fegyházba került. Ámde a kontinentális banda tagjainak csak egy részét fogták el, a többi pedig — a mint ezt a Németországban és a szárazföld egyéb részeiben vigan működő betörők tettei mutatják — már régóta ismét új társulatot alakítottak.

A harmadik, az olasz-francia csoport leginkább Olaszországban, Hollandiában, Belgium-

ban és Franciaországban, elvéve pedig Norvégiában és Svédországban dolgozik. Ezen csoport különösen azért érdekes, mivel az elgázott, kitűnően szervezett és veszélyes társulat élén ismert anarkhisták állnak.

A társulat párisi főkjá azért is nagyon érdekes, mivel ott névre szóló értékpapírok vannak kiállítva, melyek valami betörés alkalmával a tolvajok kezébe kerültek. Ezek aztán — mivel a betörők által nem értékesíthetők — bizonyos «bánapénn» lefizetése mellett a tulajdonosok által átvehetők. A betörők, bankárok vagy pénztézetek szekrényeiből nagy bankjegyeket, szelvényeket és egyéb értékpapírokat is elvisznek ugyan, mivel azokat értékesítés végett főnökeiknek vagy társulataknak átadjatják, de legszívesebben mégis csak készpénz, arany és gyémántok után kapnak.

A legott beolvasztott arany értékesítése Angliában vagy Franciaországban könnyen eszközölhető, míg ellenben Németországban és az osztrák-magyar monarchiában ilyesmi sok nehézséggel jár. Lopott gyémántok bármily mennyiségben Amsterdamban és Antwerpenben minden veszély nélkül eladhatók. Mindkét helyen esiszót és esiszolatlan gyémántok számára fő-tözsédék vannak, hol az eladó gyémántok eredetét senki sem kutatja. A nagy nemzetközi tolvaj-társulatok Amsterdamban külön ügynököket tartanak, kik a lopott gyémántok és drágakövek lehetőleg előnyös elárulását eszközlik. Ezek egyike egy görög születésű ember, több drágaköveskereskedővel és gyémántesizsolókkal ismerős lévén, Amsterdamban és Antwerpenben 300 ezer frank értékű drágaköveket lopott, melyeket Antwerpenből egyenesen Varsóba s onnan Oroszország belsejébe utazott. Elfogatására 30 ezer franknyi díj volt kifizetve, de az illető tolvaj mai napig is szabadon jár, és valószínűleg más név alatt valamely más betörőszórnál «dolgozik».

(Folytatása következik.)

AZ 1848-IKI BÉCSI NAPOKBÓL.

A külügyminiszeri palotának előbbi számban közölt ismertetése alkalmából lapunk egyik munkatársa a következő visszaemlékezést közli velünk.

1848 márc. 14-ének délutánján a Volksgarten mögötti Glacis-n, felsőbb parancs követségében, az akkoriban Bécsben állomásozó 9-ik (Miklós) csár nevet viselő) huszárezred két szakasza oly czélból volt felállítva, hogy a külvárosokból betódult munkásokat, valamint az Aulá nyugtalanabb elemeit a Ballplatztól távol tartásák. A vezénylő tisztnek — egy alig 19 éves fiatal hadnagynak — utasításul csak annyi adatot, hogy a fegyvert csak legvégső esetben használja. Midőn a nagyon is kétes elemekből álló tömeg a Bellaria felől Metternich nevű hangzotatva a palota előtt tüntetett, a huszártiszt négy emberből álló őrzőjartot küldött oda, hogy az éketlen láрма okát megtudja.

Az őrzőjart vezénylője, Baranyai tizedes (egy miskolczi fiú), nem sokára azzal tért vissza, hogy a Volksgartenen túl csak a kard élével juthatótt volna előre, mivel a deákok és munkások barátságos felszólító szavaira nem hallgatnak, sőt néhány lovat kövekkel meg is hajgáltak. Erre a tiszt egy egész szakasszal egyenesen a Ballplatz felé indult. A huszárk felvont karabélylyal és harsogó trombitaszóval mentek neki a tömegnek, mely nagy nehezen és dörmögve, de végre mégis útát nyitott, a nélkül, hogy valakinek bántódása lett volna. A Staatskanzlei zárt kapuja előtt oly sűrű tömeg tödült össze, hogy az emberek még akarva sem mozdulhattak, de a trombitaszó hallatára mégis megindultak és a Bellaria felé kezdtek húzódni.

A palota teljesen lefüggönyözött ablakainak nagyobb része ekkor már be volt zerve és minden jel oda mutatott, hogy a nép, mielőtt a katonaság elvonul, magát az épületet is le fogja rombolni. Mialatt a huszárk kettesével, hármással az emberek szép szerial az épülettel visszaszorították, egy középkorú, úrias kinézésű egyén a vezénylő tiszthez furakodva, a herzeg kanczellár nevében kijelentette: ő herzegesége határozott kívánsága az, hogy a népet semmi szín alatt bántani nem szabad. A mint épen azon pillanatban a katonák közé jókora kövek, tégladarabok és dorongok dobtak, a tiszt azt kérdezte, vajjon azt kívánja-e ő herzegesége, hogy a fegyver

A SZÉKELY-UDVARHELYI REF. KOLLEGIUM.

még tettelegességek esetére se alkalmaztassék. Erre az egyén avval távozott, hogy a herceg parancsát újból ki fogja kérni, a tiszt pedig a legénységgel kardot rántatván, a körülötte álló legionáriusoknak kijelentette, hogy azon esetre, ha még egyetlen kódarab lovat, vagy embert érne, a tömeget egészen a Glacisra fogja visszanyomni. A legionáriusok csakugyan abba is hagyták a dobálást, mire némi csend állott be. A palotából visszaérkezett küldöncz pedig nem sokára azzal a nevezetes üzenettel tért vissza, hogy ő hercegsége az ügy elintézését teljesen a tiszt úr belátására bízta.

Mi lett volna a dolog vége ily körülmények közt, azt a jó Isten tudja; elég az hozzá, hogy a katonák türelme folytán vérszemet kapott tömeg a kódobálást újból megkezdvén, két közember fején meg is sebesítették. A ki tudja, hogy ilyenkor a lovak is nyugtalanodnak, azt is értheti, hogy egy-két ember letapos sa hamar bekövetkezhetik. Amde a veszélyes zűrzavar kitörése előtt egy lovas tűzértiszt azt a parancsot tudatta, hogy a huszárok rögtön a jözeffvárosi lakanyába induljanak. Mindezekből az tűnik ki, hogy Metternich ama válságos órában a helyzet veszélyes voltát teljesen felismerve, a fegyveres erő fellépését időszerűnek nem tartotta.

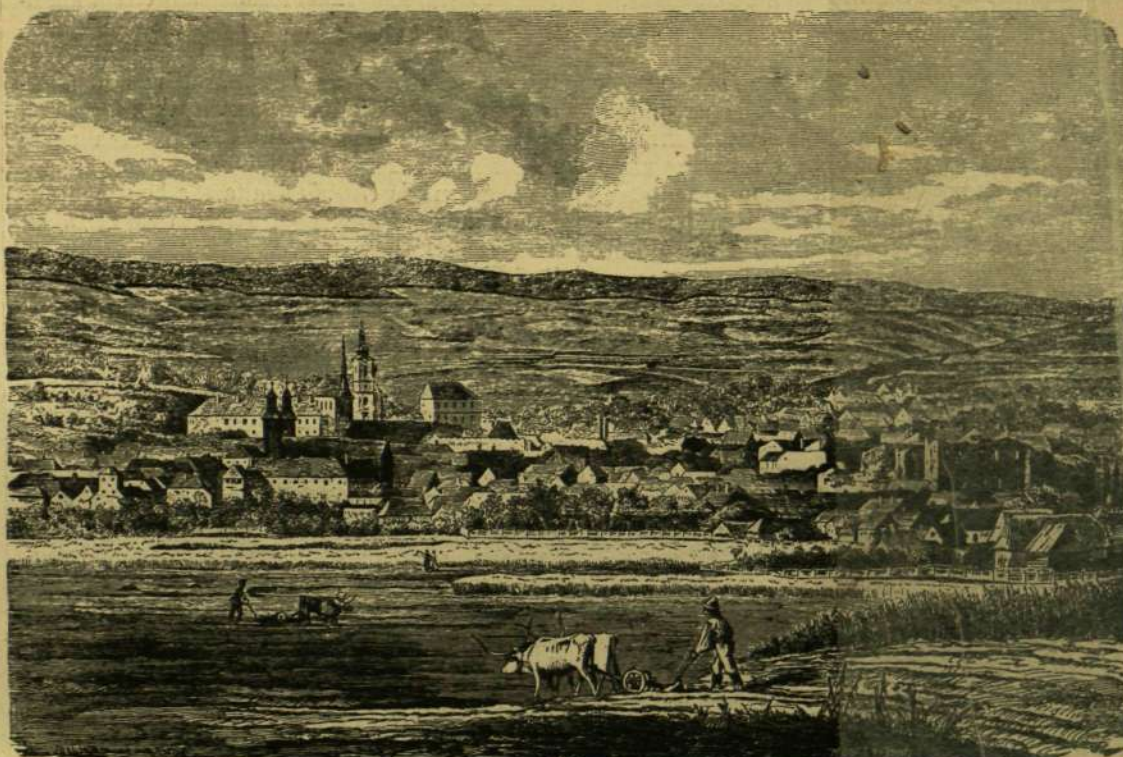
EGY DÉLAMERIKAI KÖLTŐRŐL.

Csak mostanában érkezett el Európába a híre annak, hogy Dél-Amerika Ecuador (aeuator = egyenlítő) nevű országának legkiválóbb költője, Mera János Leo, a múlt december közepén meghalt. A nagy tiszteletben állott költő halála mély gyászba borította hazáját, melynek spanyol eredetű lakosai inkább csak tisztelik, mintsem gyakorolják a tudományt és művészeteket. Mera életéről a következő jellemzőbb adatok jutottak el hozzánk. 1832-ben született. Gyermekkorában nem járt iskolába, de mint fölserdült ifjú igen szépen kiképezte magát, s különösen költeményeivel általános figyelmet keltett. Verseinek első gyűjteményét 1858-ban adta ki. Azontúl sorban következtek egymás után kisebb-nagyobb művei, melyek közül legnagyobb tetszést arattak legendái, név szerint a «La Virgen del Sol» (A nap szüze), meg a «Mazorra» (buzogány). Egyéb nevezetes művei: a hazai dalok; az ecuadori költészet áttekintése; a házi iskola; egy falu völgyénei, legkivált a Cumanda című és számos más elbeszélései, melyek Spanyolországban is igen becsült művek. De Mera nemcsak az irodalomban, hanem a közéletben is első rendű helyet vívott ki magának. Előbb a köztársaság hivatalos lapját szerkesztette, majd kormányzó lett Tunguragna és Leon tartományokban, később pedig több országgyűlésen mint képviselő, mint a szenátus elnöke s mint a legfőbb számvevőszék elnöke, stb. tett a köztársaság emlékezetes szolgálatokat. Tagja volt a spanyol királyi akadémiának, a sevillai és barcelonai szép-

irodalmi társaságoknak s legutóbb elnöke a quitói Athenaeumnak, mely szintén tudós társaság számba megy. Életét saját birtokán, Ambatóban végezte.

UDVARHELYI SZÉKELYEK.

SZÉKELY-UDVARHELY.

EGYVELEG.

* Az előkelő angol nők között számos rendes hírlapíró van. Aberdeen grófnő több újságba ír vezércikkeket; politikával foglalkoznak még Jersey, Munster és Mur grófnők is. Sutherland hercegnő tárczákat ír s egy nyomtatott ívért 50 font sterling (körülbelül 600 forint) esinos írói díjat kap. Somerset lady lapot szerkeszt, Warwick grófnő s Meath lady főképp a szociálmuzsallal foglalkoznak irodalmilag.

* Emanczipált nők Keleten. Az amerikai cambridgei híres Hansard-egyetemen orvosi tudományokat tanul jelenleg egy igen esinos s rendkívül gazdag, 19 éves szíriai arab nő, Fatinitza Abdun Sultana Nalide, ki Beirutból való. Igen művelt hölgy, hét nyelven beszél folyékonyan és sokat utazott. Egy honfitársa, Korany Hanna asszony, ki még csak 25 éves, szintén Amerikában tanult s ma már tekintélyes írónő, kinek arab nyelven írott politikai s társadalmi cikkei és könyvei nagy figyelmet keltenek a mohamedán világban, különösen mivel igen erőteljesen nyilatkozik a nők művelődése érdekében.

* A japánok legújabb nagy győzelmi emlékére az Eiffel-toronyhoz hasonló óriási oszlopot akarnak építeni s a költségeket kizárólag közadakozásból gyűjtik össze.

* A földet körül utazó turistákat eddig közönségesen «globe-trotter» (földgömbjáró) névvel neveztek, újabban «sphere skipper» (gömbugró) és «planet pilgrim» (bolygózarándok) nevet is használnak. Magyarban ily rövid jellemző nevük nincs, hacsak «földkerülő»-nek nem nevezük őket.

* Az angol La Manche csatornát Calais mellett már több férfi átúsztta. Közélebb egy vállalkozó szellemű amerikai nő akar a csatornán átúszni, hogy nemének dicsőségét e téren is megővje.

* A Niagara vizesének ipari célokra való felhasználása utánzásra talált. Egy angol részvénytársaság a Nilus zuhatagait akarja felhasználni óriási gypotgyárak gépeinek hajtására.

* A laibachi földrengéssel egyidejűleg Olaszországban is nagy rázkódások voltak, s most a Vesuv is megkezdte kitérését; Nápoly felé tömördek hamu hull a környékre.

* A vasárnapi kirándulók számára Bostonban hajnali isteni tiszteletet rendeznek, különös tekintettel a munkásokra, kik szombaton estig vannak a gyárakban s vasárnap szabad levegőt akarnak élvezni.

* Az özvegyek új nősülés esetén rendszeren fiatalabb nőt vesznek el. Egy tekintélyes biztosító társaság erre vonatkozólag adatokat is gyűjtött s azt találta, hogy az első nősüléskor a férfi rendszeren — átlag — csak 3 évvel idősebb a nőnél, a második esetben már 9 évvel s harmadik esetben 18 évvel.

* A dán király régi szokás szerint minden évben három darabot vesz az állami sorsjegyekből. Nehány-szor már nyert is kisebb összegeket, de 100 koronánál többet nem.

* A kerékpárosoknak Oroszországban csak vizsgálati alapján engedik meg, hogy az utczán karikázhassanak. A vizsgálaton be kell bizonyítaniok, hogy elég ügyesek s veszélyt nem okoznak.

Roskovics Ignác rajza.

A pap imádkozása a szócéken az Emke gyűlésének megnyitásakor.

SZÉKELYFÖLDÖN.

A bihari ember úgy hívja az ő megyéjét, hogy: Biharország; a felvidéki Felső-Magyarországot nevezi hazájának; a kecskeméti polgárnak Kecskemét a világ; egy maroknyi magyarság Délvidéknek hívja patriáját, — a székelynek a hazája sem nem vidék, sem nem ország, csupán föld. Székelyföld.

Ebben az elnevezésben benne van a székely ember világnézete s mindenek fölött józan, igaz hazafisága. Az a hazafiság, mely az anyaföldből meríti a táplálékot, mely nem az államszervezetben, nem az alkotmányban, nem a társadalomban, hanem a földben látja a hazát csupán, abban a földben, a melyen él, a melyből táplál-

kozik s a melybe temetkezik. A székely ember számára nincs haza túl a Székelyföldön.

Pedig ez a föld sem nem nagy, sem nem gazdag. Sokhelyt kopár, de vadregényes vidékekben nem szükkölködik. Hatalmas sziklahegyek, kietlen köves hegyhátak, rengeteg erdőségek, itt-ott egy-egy kicsiny vagy nagyobb, de mindig sebes folyóvíz, részben sovány, részben termékenyebb völgyek és lapályok, apró faházakból összeépített falucsukák, olykor szokatlan magyar nevekkel, néhány kicsiny, de annál intelligens város és több-kevesebb kukorica — ilyen a Székelyföld nagy része. De legalább magasan fekszik, közel az Istenhez, úgy mondják a székelyek. Magasan, nagyon magasan. A vasút is csak úgy furja be magát a hegyekbe; mikor szélzólág lefelé rohan, akkor is hegynek halad. Ezek a hegyek csaknem elzárják a Székelyföldet az egész világtól.

S a székelyek mégis jól érzik magukat közöttük. Oda kötik hagyományaik s nem hogy ki kívánczoznának ebből a természet építette börtönből, de erőszakkal sem lehet kihozni őket; hallani sem akarnak kitelepítéséről. Mert a székely három-négy községgel odább már nem érzi magát otthon s a zsiros bőségéből is visszavágyik a székely szegénységbe.

Csodálatos faj ez, nemes faj. És mennyi typus! A ravasz góbe, a ki soha egyenes feleletet nem ad, s kérdéssel felel a feltett kérdésre; a lófő-székely büszke utóda, kinek mindenét elvehette az idő, csak hagyományait nem; szabad székelyek, kik kevésleg arra, hogy nem zsellér emberek fia. Mindmennyi magyar specialitás, melyeket nem pusztított el az idő a királybirókkal s a dullókkal egyetemben. Ősi hagyományait s faji tulajdonságait nem veszette el a székely mindmaig.

Az igazi székely eleven, dolgaiban ügyes, gyors, szorgalmas és szívós. A mivel a lassú szász minden intelligenciája mellett is éhen halna, a miből az oláh koldusbotot se tudna magának fagorni, abból a székely vagyon szerez. Az igaz, hogy a vagyon náluk nagyon is viszonylagos fogalom. Egy tizholdas székely gazda már «jó módú» az ő szemükben, s tényleg a tizholdas székely gazdának lova, ökre, tehene, juha van.

A székely birtoka nagyrészt erdő, a titokzatos, rejtelmes, de csak hosszú, verejtékes fáradság után fizető erdő, ebből kell magának előteremtenie mindent.

De a székely, a kinek az erdő a legkevesebb barátja, ki is aknázza teljesen ezt az egyedüli kincsét. Termőföldje, legelője, mindéne az erdő. Még ipartelepe is. Ez az alapja a nagy jövőre hivatott székely iparnak.

Mert a székely született mesterember valamennyi. Fűr, farag az mind egy szál, szinte ösztönből; egyik minden különösebb czél nélkül, a másik tudatosan, csak a bámulatos kézi ügyessége van meg mindegyiknek egyformán. A famunka épen ezért nagyon elterjedt a székely nép között, s ha készítményeinek művészi kiviteletén nem épen tökéletes is, a művelődés, az idő meghozza ezt is mihamarabb. Addig, értékesebb foglalkozás híján, faedényt, szalmafonást, agyagmunkát visz piacra a székely; mindolyan iparág, melyhez csak kézi ügyesség szükséges.

Udvarhelyszék a legmagyarabb a magyarok s a legszékelyebb a székelyek között. Tartózkodó az idegen iránt, ha még oly mézes szavakkal közeledik is hozzá. De a ki a hazafiság nevében kopogtat nála, annak megnyitja kapuit s azt szívére öleli igaz székely vendégszeretettel. Így fogadta az Emkét is, mely tiszteves fennállásának megünneplő helyül választotta Udvarhelyt, a Székelyföld anyavárosát.

A gyűlés reggelén először is a templomokba ment a vendégsereg, előbb a katolikus templomban hallgattak zenés misét, aztán nagy meletben a református templomba, a naggyűlés színhelyére vonultak.

Egyszerű, nemes fehér falak, babékoszorúkkal, zöld galyakkal díszítve, virágokból, levelekből az Emke érdemeit s hazafiságot hirdető mondatok kirakva, nemzetiszínű lobogók s közepén egy nagy, négyzetes asztal — ime a templom belső képe. A padok, székek zúfolva emberekkel; díszmagyarok, egyszerű polgári ruhák, tarka egyenruhák, lilaszínű talárok, virágos nőöltözékek váltakoznak esillogó színpompában; a karzatokon a lelkes ifjúság szorong. A díszes szócék fölött az Emke nehéz selyemből szőtt, arannyal áttört lobogója csüng alá.

Egyszerre csak fölhangzik a szócékre lépett pap imája. Ünneplés csend váltja fel a kíváncsi zibongást, míg a lelkes szavai végigcsengenek a boltívek alatt. Az ájtatosabbak összekulesolják kezeiket, a hölgyek lassan, magukban imádkoznak, a hosszú asztal körül helyet foglaló notabilitások komolyan nézegetik az impozáns gyülekezetet.

A pap leszáll a szócékről s fölemelkedik helyéről Bethlen Gábor gróf, az Emke elnöke, hogy elmondja elnöki megnyitóját. Erős hangja

Berzeviczy Albert.

Gróf Apponyi Albert.

Ugron Gábor.

Gróf Bethlen Gábor, az Emke elnöke.

Horváth Gyula, alelnök.

Sándor József, alelnök-főtákar.

a templom minden részében jól hallható volt. Röviden szól, tudja, hogy még egy sereg szónok következik utána. Mikor elvégzi, éljenzés hangzik fel.

Kegeletes megemlékezés következik ezután. Réthy Lajos, Hunyadmegye tanfelügyelője tart megható emlékbeszédet Kun Kocsárd gróf, az Emke legnagyobb jóltevője, legnagyobb alapítója felett.

Majd Sándor József, az Emke tevékeny főtákar-alelnöke szól röviden, mert az egyesület tíz éves működéséről készített terjedelmes jelentését, melyet nyomtatásban a közönség közt kiosztattak, a gyűlés fölolvastattnak tekintette.

A buzgólkodásért megjelent főtákar után szintén éljenek között Berzeviczy Albert állott fel, ez a választékos, nyugodt, megnyerő szónok, a kinek beszédét nagy érdeklődéssel várta mindenki. És Berzeviczy meg is felelt a hozzá fűzött várakozásoknak — sőt túlszárnyalta azokat. Beszédét az egész közönség osztatlan tetszéssel fogadta.

Ha Berzeviczy feltűnő szép beszédét mondott, gróf Apponyi, a kinek beszédei rendszeresen bővelkednek szónoki szépségekben, ezúttal a tartalmasságra fordította főgondját. Kritikai élle bonczolgatta nemzetiségi viszonyainkat s kritikával szólta magyar társadalom érdeklődéséről és buzgóságáról. A mint ott állott a zöld asztal mellett, erősen kimagaszolva a körülötte ülők közül, erőles, de mégis elegáns taglejtésével, behízelgő szép hangjával nagy hatást tett, s beszéde után zajos tetszésnyilvánításban tört ki a gyülekezet emelkedett hangulata.

Horváth Gyula, az Emke alelnöke, rögtönzött beszédében hirdette az Emke vívmányait, a politikai pártatlanság szükségességét s a társadalomra, meg az államra váró feladatokat. E beszéd mind tartalomra, mind alakra nézve annyira sikerült volt, hogy percekig éljenzett utána a közönség.

Majd Ugron Gábor beszélt a székelyekről — a székelyeknek. Színes, csillogó, tüzsel előadott beszéde magával ragadta a hallgatóságot.

Disztrakoma, népnépele, hangverseny, bál egymás után zajlottak le a gyűlés után. Mindmennyi zajos események a máskor oly csendes Udvarhely városában.

Délután az ev. ref. kollégium kertje volt az ünnepség színhelye, a mely csak úgy nyugsgott az emberektől s az idegenek, a kik ide összesereglettek, látták az eredeti székely népviseletet, szemtanúi voltak egy eredeti székely lakodalomnak, gyönyörködtek a székelyek táncában s együtt örültek az udvarhelyiekkel, hogy az általános szépségversenyben székely leány vitte el az első díjat.

Este az ünnepi vigasság átköltözött a reáliskolába, a hol igen sikerült hangverseny volt. A fővárosból Semsey Mariska, az opera tehetséges, fiatal művésznője, Zilahy, a nemzeti színház jeles komikus, rándultak le, Székely-Udvarhelyről pedig a kiváló hegedű-virtuoz, Vajda Emil lépett föl, a ki művésztétel számot tenne a fővárosi művészek közt is. A diszes

közönség előtt lefolyt hangverseny kitünően sikerült.

Kitünően sikerült általában az egész ünnepély, melynek rendezése és intézése körül Mikó Árpád főispán, Ugron János alispán és dr. Vajda Emil tanár szereztek maguknak kiváló érdemeket.

Az Udvarhelyt lefolyt ünnepélyeket érdekes kirándulások zárták be, melyeket szintén az udvarhelyiek rendeztek. A meglátogatott érdekes helyek közül képbem is bemutatunk néhányat, az «Erdélyrészi Kárpát-egyesület» sikerült felvételei nyomán.

A kirándulások előtt a vendégek közül sokan érdeklődtek a város éjszakai oldalán ma is látható Csonkavár romjait. Óségi emléke Udvarhelynek a Csonkavár, melyből azonban most már csak két romrészlet van fenn, mint-hogy a vár helyére az állami főrealiskolát építették. A Csonkavár története állítólag visszanyulik az Árpádok korába s egy időben Ferencz-rendi zárda volt. 1562-ben János Zsigmond fejedelem a föllázadt székelyeket levervén, a szerzeteseket elűzte s a zárdából erős várat csinált sáncokkal, védfalakkal körülvéve. A várat aztán gúnyneven «Székely támad»-nak nevezték. A várat később a székelység Mihály vajda korában lerombolta, s bár a lézfalvi országgyűlés a fölépítést újra elrendelte, de a régi erősséget a maga teljességében nem állították helyre, azonban még mindig elég hatalmas vár volt a Rákóczy-harcok korában, míg végre Pekri Lőrincz kurucz vezér, hogy a labancoknak buváhelyül ne szolgáljon, teljesen leromboltatta s a nép az elpusztult várat Csonkavárnak nevezte el.

Udvarhelytől nem messze a Sós-patak mellett egy erdős magaslát aljában fekszik Szejké-fürdő, melynek hideg kénese vize nyár derekán is hidegebb 10 Celsius foknyi hőmérsékletnél. A fürdőt egykori birtokosa, a lelkes Orbán Balázs az Emkének hagyományozta. Egyszerű, de csinos faházak állnak a vendégek rendelkezésére, melyeket Orbán Balázs történelmi hősről és családjáról, mint Rákóczy, Thököly, Kossuth, Zrínyi Ilona és Székely Mózes nevezett el. Egyik medencéje Attila nevet viseli, a másikat Csaba-fürdő néven a népek rendezte be. A Szejké-fürdőről hordják az úgynevezett szénsavas Szejké-vizet, mely az udvarhelyieknek rendes napi itala.

A Hargita felé közelebb sűrű fenyvesek közt vezet az út a «Dobogó» nevű fürdőhöz, mely Ugron Gábor tulajdona. Egy zúgó patak ömlik ott alá kisebb-nagyobb vízesésekben sziklamedrének lépcsőin s a hegyek oldalait szép fenyvesek borítják. A Kis-Homoród vízének völgytorolata ez, hol a fensikről rohanó víz csapódik az útjában levő sziklákat, melyekből több helyt szénsavas források buznognak fel. A Dobogó forrásai közül egy épen a patak medréből tör elő, a másik a patak jobb partján. Azt ivásra, ezt fürdőül használják.

A völgytorokból kiindulva, körülbelül egy negyedóránnyira egy fensik terület el. A fenyves megritkul, szántók, kaszálók tarkítják s a hát-

térben zordonul emelkedik a büszke Hargita. A fensik szelén lezuhanó víz mellett vannak a szentkeresztbányai vasművek épületei, odább az olvasztó műhelyek és lakások: Szentkeresztbánya.

A nagy országot mellett, Udvarhelytől másfél órányira fekszik Homoród-fürdő, melynek épületei már messziről meglátszanak. Olyan ez is, mint a Dobogó-fürdő környéke, csak hogy az a Kis-Homoród völgye, ez meg a Nagy-Homoródé. A völgy oldalait itt is fenyves borítja, medrét sziklák alkotják s forrásai szénsavas vizek. Csak hogy újabb az építkezés; villái csinosak, kényelmesek.

És számtalan ilyen helye van a Székelyföldnek, csak fél kellene fedezni őket. A gazdagságot vihetnék be oda magukkal az emberek s az egészséget hozhatnák ki onnan. Vajjon melyik ér többet?

De nem akarom a Székelyföldet felfedezni. Talán későn is volna egy kicsit, bár én inkább úgy hiszem, hogy korán, ha csak az Emke jubileuma nem fordította erre a becsületes földre egész Magyarország szemét! . . .

Rózsa Miklós.

A VILÁGJÁRÓ UJSÁGIRÓK.

A múlt hónap utolsó napján két különös ember érkezett Budapestre. Feltűnést keltett már szokatlan ruhájuk, mely fehér fátalos angol utazó sisakból, barna kabátból, rövid nadrágból és sárga turista-czipőből állott. A két utas egy előkelő vendégfogadóban szállt meg, majd sorra járta a naplópapok szerkesztősegeit. Csakhamar kiderült, hogy a sajtóság megjelenésű utasok a világjáró újságírók, a kik Hamburgból ez év április 2-án keltek utra, hogy gyalog bejárjanak három világrészt.

Az egyik utas, az idősebb és középsőbb, dr. Dannel Vilmos s a másik, nyulánk fiatalabb ember Thielheim Arthur. Mind a kettő ismert hamburgi újságíró. Német voltak mellett angol természetűek is, mert kedvelik a kalandost, a lehetlent s ez a jó vagy rossz szokásuk vitte rá őket arra a fogadásra, a melynek következtében nyakukba vették a világot.

A vállalkozó szellemű utazók ugyanis Hamburgban előkelő sportfériaikkal huszer márkában fogadtak arra, hogy egy esztendő alatt gyalog elmennek Hamburgból Berlinen, Bécsen, Budapest, Belgrádon, Szófián és Konstantinápolyon át Ázsiába, hol bejárják a szent-földet. Innen Egyiptomba gyalognak, majd hajón Athénbe és Olaszországba rándulnak s onnan gyalognak tovább Spanyolországba, Franciaországba, Belgiumba és Hollandián keresztül vissza Hamburgba.

A vakmerő turisták a következő feltételek mellett indultak a nagy világnak: 1. Csak 250 márká kézpénzt vihetnek magukkal 2. Hírlapírói működéssel kell magukat föntartaniok. 3. Az egyiptomi piramisok egyikét meg kell mászniok. 4. Az utazásról emlékkönyvet kell írniok. 5. Mindenütt, a hol megállapodnak, hitelesen meg kell állapítaniok megérkezésük és elutazásuk idejét.

Réthy Lajos, az Emke hunyadmegyei választmányának elnöke.

Mikó Árpád, Udvarhelymegye főispánja.

László Mihály, Udvarhely város országgyűlési képviselője.

Előfizetési árak évnegyedre:

A «Vasárnapi Ujság»	2 frt — kr.
A «Vasárnapi Ujság» a «Világ-krónika»-val együtt	2 frt 40
A «Vasárnapi Ujság» és a «Politikai Ujdonságok»	3 frt —
A «Vasárnapi Ujság» és a «Politikai Ujdonságok» a «Világkrónika»-val együtt	3 frt 40 kr.

Az előfizetések a «Vasárnapi Ujság» és «Politikai Ujdonságok» kiadó-hivatalába, Budapest, Egyetem-utca 4. küldendők.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Versek. Hamvas József. Kolozsvárt. 1895. A szerző mindjárt az első költeményben, mint dalos természetet, következőleg mutatja be magát:

«Dal volt szívemnek első álmodása,
Az első hang, mely lelkemből fakadt.
Dal volt élttem késő vigasztalása,
Komor napok, nehéz idők alatt.
Dalaimból olvasta lelke mása,
Hogy övé szívem minden dobbanása.
Dalolva élttem, mint a madarak.»

Ez elég csinosan hangzik, s a kis füzet átlapozása után, mi is készségesen elismerjük, hogy a dalköltőnek nem egy jó tulajdonsága nyilatkozik Hamvas Józsefben, de költeményeiben sok az egyenetlenség, kiforratlanság, felületesség és csináltság. Milyen mesterkelt pl. a következő versszak:

«Harmat ül a rózsá szirmán.
A nevedet oda írnám,
Oda ille nék az szépen.
És ha hervadna a rózsá,
Lecsókolnám neved róla,
Hogy a hervadás ne érjen.»

Az ilyen csinált virágok nem hatnak sem az értelemre, sem a kedélyre, sem a képzeletre. Az utolsó sor nyelvtanilag is hibás: szerző valószínűleg azt akarta mondani, hogy a hervadás a kedves nevét ne érje.

A kötet első felét ötven szerelmi dal teszi, második felét vegyes költemények töltik meg. Van ezek közt néhány hazafias, egy pár alkalmi és egy pár elbeszélő költemény. A kötet utolsó darabja egy hosszabb komikai elbeszélés, nem sokat ér, de néhány sorából a humort látjuk kicsillanni, a mi biztató sorok jövőjére nézve. A kötetből mutatványul álljon itt a következő kis dal:

Orgonafa virágától
Illatos a leveled.
Az én bérczes otthonomból
Orgonafa illatával
Elkűldted a lelkedet.

És az illat körül folyja,
Eloszolja lelkemet.
Elovasom tiszszor, százzszor,
Mégkönyvezem, megcsókolom
Az aranyos levelet.

Látom, a mint kis szobádban
Az orgonafa virága
Hervadozik, hulladozik,
Te meg búsan, egymagában
Sirva borulsz reája.

Előfizetési fölhívás.

A «Vasárnapi Ujság», a legregibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes lap, eredeti elbeszéléseket és életképeket, részben illusztrálva, közöl Jókai Mórtól, Mikszáth Kálmántól, Baksay Sándortól, Gyarmathy Zsigánótól, Berman Ottóntól, Petelei Istvánról, B. Büttner Linától, Szívós Bélától, Kazár Emil-től, stb., s hogy az eddigienél még jóval több szépirodalmi olvasmányt nyújthasson olvasóinak, 1895. évi januártól kezdve hetenként egy félivel bővítve, „A Vasárnapi Ujság regénytára” című állandó szépirodalmi melléklettel jelenik meg, mely, mint a föllep, szintén művészi képeket van díszítve.

A «Vasárnapi Ujság» társalapja, a most már 41-ik évfolyamában lévő «Politikai Ujdonságok», melyet mint az események hí és részrehajlatlan előadója, valódi hézagpótlónak ismert el a magyar olvasó közönség, a hét eseményeit kellő magyarázattal ellátott gondos, tömör összeállításban tárja az olvasó elé, úgy, hogy a közönség együtt találja benne mindazt, a mi a napilapokban elszórtan jelen meg, s így e lap kivált vidéken, hol a postajárás a napi értesülést különben is megnehezíti, a napilapokat is sok tekintetben pótolja. A «Politikai Ujdonságok» állandó melléklete a «Magyar Gazda» című gazdasági és kertészeti képes lap, s ezen felül rendkívüli mellékletekkel is bővítve lesz a lapnak hetenként másfél s minden második héten két nagy íre terjedő tartalma.

A «Politikai Ujdonságok» újabbban mint képes újság jelenik meg, s minden száma a napi eseményekre vonatkozó több képet közöl.

Aradvármegye és Arad szab. kir. város története. Dr. Márki Sándor egyetemi tanár és ismert történetíró nagy monografiájának, Arad történetének befejező része, a második kötet megjelent. Az első rész már régebben elhagyta a sajtót; érdemes, lelkiismeretes munka, melyet történetírásunk színvonalán folytat és fejez be most a második rész, egy 927 oldal el foglaló nagy könyv, melyet sok rajz, térkép is érdekesít.

Arad történetét az 1566-ik évnél folytatja egész napjainkig. Bő és beható történelmi forráskutatások műve, kerekdeden csoportosított eseményekkel, és világosan, vonzóan előadva. A török uralom, Báthory Zsigmond felszabadító háborúja, a megyének Zarándmegyéhez csatolása, csupa zivatár és viszonzatosság a története Aradmegyének is, ép úgy mint a hazának. A rettenetes időknek nemcsak csatáit, hanem az akkori megyei és török kormányzatot, a nemességet s birtokait s az anyagi és szellemi csekély műveltséget is igen bőven s élénken rajzolja a szerző. A török hódítás után Aradmegye részint katonai határőrvidék, részint valóságos kincstári terület lett, idegen test az államban. Rác határőrei II. Rákóczi Ferenc és a magyarság ellen harcoltak, míg a kamarai igazgatás anyagilag is teljes romlással fenyegette a megmaradt szegény népet. A nagy uradalmak ellen elkeseredve, ez a szegény nép a békésiekkel s az aradi rázókkal 1735. épen e vidéken támasztotta a Péro neve alatt ismeretes szoczialista és nemzetiségi lázadást. Ennek anyja haszna lett, hogy Mária Terézia 1741—5. végre teljesen visszacsatolta Aradot az országhoz, mint megyét szervezte és bővítette. Sok hasznos történet a falusi nép érdekében, de a polgárságot végveszelemmel fenyegette a királynőnek az a terve, hogy Arad városát az 1763. építeni kezdett vár kedvéért a zimándi pusztára akarta áttelepíteni, míg végre II. József 1783. kimondta, hogy «Arad maradjon». A könyvnek egyik legszebb és melegen irt része a szabadságharc korszaka, a melyet Márki szingardagon fest. 262 térkép, tájkép, cimzer és pecsétraajz disziti e művet, a melylyel Aradvármegye és székvárosa méltán foglalhat helyet a milleniumon. A történelmet még három kötet követi, a melyek a modern viszonyokat ismertetik. Az öt kötet ára 8 frt; de csak ha a Kőlcsey-egyletnél rendelik. Bolti ára jóval nagyobb.

A magyar nemzet története. Az Athenaeum társulat kiadásában és Szilágyi Sándor szerkesztésében megjelenő «A magyar nemzet története» című tíz kötetes nagy munkának (milleniumi kiadás) 26. és 27. füzeté most került könyvpiazzra. Marczali Henrik folytatja Szent László királyának történetét, ismertetvén Horvátország meghódítását, a székelység történetét és a kunok betelepítését, és megkezdődik Kálmán és Álmos korának, valamint a kereszties hadjárat történetének ismertetése. A 26-ik füzethez van mellékelve a Gutkeled-biblia egy lapjának színes hasonmás; másik mű-melléklete a hianyí atempom belsejét mutatja be I. Endre siremlelével, Dörre Tivadár eredeti rajza után. A 27-ik füzethez két óségi magyar kódex hasonmása van csatolva. Az egyik «Kézai Simon krónikájának első lapja», a másik pedig a legregibb magyar nyelvemlékünk, «A halotti beszéd és könyörgés», színes hasonmása betű szerinti olvasással, akkori és mostani kiejtés szerinti szöveggel kiegészítve. Számos illusztrációt találunk még a füzetekben. — A Lampel-féle könyvkereskedés kiadásában megindult Szalay-Baróti Magyar Nemzet története is jól halad előre. V. István, Kun László,

III. Endre korát tárgyalja, a közművelődési állapotokkal együtt. Melléklete (egyéb rajzokon kívül) Geiger két rajza: „II. Endre kiadja az aranybullát” és „Tatárjárás után”. Egy füzet ára 30 kr.

Lélekemlő címen **Tóth Mike**, a Jézus-társaság kalocsei házának tagja, vallásos tartalmu könyvet adott ki a kalocsei érseki látogatás jóváhagyásával. A 215 lapot betöltő könyv a gyónással foglalkozik, eladja annak eredetét, történetét, vallás-erkölcsi jelentőségét, és czáfolja a gyónás ellen felhozott kifogásokat, buzdítja a lanyha katolikusokat a gyónás gyakorlására. A könyv Szatmárt a Pázmány-nyomdából került ki.

Magyar írók élete és munkái. Szinyei József nagy életrajzi lexikonából megjelent a 32. füzet (IV. kötet 4. füzet), mely a **Harsányi és Heinrich Gusztáv** nevek közé eső 214 írónak életrajzát foglalja magában. Errekes benne többi közt **Hatvani István**, a magyar Faust, a híres debreczeni professzor részletes életrajza. Az eddig megjelent 32 füzetben 7512 írónak életrajza s munkáinak jegyzéke van felsorolva. A munka **Hornyánszky Viktor** könyvkereskedő kiadásában jelenik meg és egyes füzet ára 50 kr.

Az **Olcsó könyvtár** új olcsóbb kiadásából **Gyulai Pál** szerkesztésében a Franklin-Társulattól most vették a VIII. sorozatot, mely ismét egy csomó irodalmi becsú munkát tesz olcsón hozzáférhetővé.

A sorozat tartalma a következő: **Zsilinszky Mihálytól**: „Kupecky János.” — **Körner T.** szomorujátéka „Zrinyi”, ford. Szemere P. — **Körner Zrinyi** bírálat, írta **Kölcsey Ferencz**. — **Csokonai Vitéz M.** „Ódák.” Két könyvben (1794—1804). — **Andersen**: „Regék és mesék”, ford. Mész B. — **Kisfaludy Károly** vig beszédei. — **Ouida**: „Egy pár kis faczipó”, beszély. — **Theuzeit**: „A Buzavirágok háza”, beszély. — Az „Olcsó könyvtár” egyes sorozatai megrendelhetőek minden hazai könyvkereskedés útján; a hol könyvkereskedés nincs, levelező-lapon a Franklin-Társulattól. Egy-egy sorozat ára bérmentes megküldéssel 2 fr. Egyes számú 10 kr.

A **kis regényhősnő**, írta **Békési Antal**, kiadja **Singer és Wolfner**. Csinos kiállítású kötet **Pataky László** rajzaival. A szerző, ki eddig kisebb elbeszélésekkel írt, nagyobb munkát végzett a könyvével, megírva egy fiatal kis lány életrajzát, az ifúságot, a szerelmet, a vágyakat, és az elhervadást. A részletekben élénkség és megfigyelés van, de maga a forma (levelek alakjában) nem szerencsés. Ára 1 frt.

Utón-uttfélen, tizenkét rajz és elbeszélés, írta **Gál Lajos**. Megjelent **Miskolczon Wesselényi Géza** nyomdájában. Érdeme a szerzőnek, hogy a mit ír, nemcsak az olvasmányok hatásait mutatja, hanem szemmel látott dolgok benyomásait is. Ára 1 frt.

A **beszélő kontós**. Ez a czíme **Hellmesberger József** bécsi udv. operai karnagy operettjének, a melynek szövegét **Mikszáth Kálmán** hasonló című novellája után **Pahl Róbert** írta. Ez a darab, mint egy bécsi lapban olvassuk, legelőször a budapesti népszínházban fog színré kerülni. Német czíme: „Der Wunderkasten.”

A **színházak szünete**. Az operaszínház már e hó eleje óta szünetel, a **nemzeti színház**, a **népszínház** pedig e hó 15-ikével kezdték meg a nyári szünetet. Most csak a színházokban folynak tovább az előadások.

KÖZINTÉZÉTEK ÉS EGYLETEK.
A magyar tud. akadémia e hó 10-iki ülése **Zichy Antal** elnöklete alatt ment végbe.

A tárgysorozat első pontja **Imre Sándornak** „Kazinczy Ferencz iskola-inspektorátja” című érdekes tanulmánya volt, a melyet **Gyulai Pál** olvasott fel. A dolgozat eleje általános képet ad a 18-ik század tanítási módjáról, József császárnak ez irányú törekvéseiről, az iskolák szervezetének reformjáról és az ország tankerületeinek szervezetéről. Kazinczyt 27 éves korában nevezték ki iskola-inspektor-nak gróf Török mellé. Az e hivatalában eltöltött öt esztendő Kazinczy életének legszebb kora. Lelkesedéssel fogott hozzá és buzgalommal folytatta. Jó híre messze terjedt és általános elismerésben részesült. További meneten a dolgozat Kazinczynek a közösi iskolák érdekében kifejtett tevékenységét jellemzi. Mikor azonban e rendszer ingadozni kezdett és József császár is egyremásra visszavonta rendeltetését: Kazinczy, a ki a szabadelvűség lelkes híve volt, elhagyta hivatalát, és nem is alkalmazták őt később sehoh. A dolgozat végéig Kazinczy álláspontját ismerteti, a melyet ő a német nyelv terjedésekor elfoglalt. Végül festi azt az ellenzentet, melyet a hazafiak tanusítottak mindazok iránt, s így Kazinczy iránt is, kik II. József tanrendszerének szolgálatában állottak. A jeles tanulmányt nagy figyelemmel hallgatták s végezetül megdöbbenésként. **Szilády Aron** „A közigazgatás töredék” címen e régi nyelvelméletünk szövegének magyarizálásával foglalkozott. Ezután **Simonyi Zsigmond** mutatta be **Samotya Istvánnak** a tihanyi apátság alapító leveléről szóló dolgozatát, mely az oklevél magyar

szókincsét állítja össze. Ez az értekezés mutvány a szerzőnek „A középkori magyar nyelv története és szótára 1055—1526-ig” című nagy munkájából, a melyhez már 3 év óta gyűjti az anyagot a hazai és külföldi levéltárakban.

THIELHEIM ARTHUR.

DANNEIL VILMOS.

A világljáró újságírók. — Erdélyi budapesti fényképei után.

MI UJSÁG?

A **milleniumi sport-ünnepek** megállapítására jun. 15-én már összesít a kijelölt országos sportbizottság, a melyben részt vesz 14 atletikai klub, 39 torna-egyesület, 54 lövés-egyesület, 76 korcsolyázó-egyesület, 18 kerékpár-egyesület, 40 különféle sport-egyesület és 15 evezős-egyesület. Az előadói tervezetben eddig ajánlott versenyek a következők:

- 1.) Régi magyar lovagtorna lóhátról, páncélban, Mátyás király korabeli mintára.
- 2.) Nagy lovasjáték (grand carroussel).
- 3.) Messzelovaglás Bécsből Budapestre.
- 4.) Lovaglás különböző vidéki városokból Budapestre.
- 5.) Gyalogverseny Bécsből Budapestre.
- 6.) Velociped-verseny Bécsből Budapestre.
- 7.) Gyalogverseny a vidéki városokból Budapestre.
- 8.) Velociped-verseny a vidéki városokból Budapestre.
- 9.) Országos vívóverseny.
- 10.) Nemzetközi vívóverseny.
- 11.) Országos uszóverseny a Dunán és a Balatonon.
- 12.) Nemzetközi uszóverseny a Dunán és a Balatonon.
- 13.) Országos csónakverseny a Dunán és a Balatonon.
- 14.) Nemzetközi csónakverseny a Dunán és a Balatonon.
- 15.) Vízisport-ünnepek kiállítás tervén.
- 16.) Nemzetközi korcsolya-ünnepek a dobosai jégbarlangban és az új jégpalotában.
- 17.) Országos és nemzetközi atlétikai viadalok (az athéni olimpiai versenyek résztvevőinek bevonásával).
- 18.) Nemzetközi tornászverseny.
- 19.) Országos iskolai torna-versenyek.
- 20.) Nemzetközi lövés-ünnepek.
- 21.) Római atlétaviadalok az akvinkumi amfiteátrumban.
- 22.) Nemzeti játékaik bemutatása az összes magyar sportegyesületek által.

A versenyek feltételeit a június 15-iki nagy értekezlet fogja megbeszélni, a rendezést pedig az akkor megalakuló országos sportbizottság veszi a kezébe.

József nádor emlékezete Keszthelyen. József főherceg a napokban **Keszthelyen** járt s megnézte egyebek közt itt **Festetics Taszilo** gróf gyönyörű kastélyát. A gróf elbeszélte a főhercegnek, hogy boldogult édesatyja, **József nádor**, 1801 augusztus 23-án jelen volt a „Georgicon” mezőgazdasági intézet megnyitására, melyet az öreg **Festetics György** gróf alapított. Ez alkalommal történt, hogy a nádor annak jelöl, hogy mily nagyra becsüli a mezőgazdaságot, egy eke mögé állt s néhány barátát számított. A fogatot maga **Festetics** vezette s **Szapáry** gróf volt az ostoros. Az emlékeztetés jelenet meg van örökítve egy érmen, melyet annak idején bronzból és ezüstből vertek s az intézet jelesebb hallgatói közt kiosztották. **Festetics Taszilo** gróf mutatott is ilyen érmet **József főhercegnek**. Az ekrét, melyet azóta nem használtak, mint ereklyét őrzi a **Festetics-család**.

Evezős-verseny. A magyar evezős-egyesületek országos szövetsége jun. 9-én tartotta meg nagy versenyét a Dunán. A Margitsziget balpartján, a melynek mentén a verseny lefolyt, egészen ellepte a néző közönség. A sziget alsó csücsüsnél elkülönített helyen előkelő publikum foglalt helyet, mely élénk érdeklődéssel figyelt a versenyekre. A versenynap eseménye az volt, hogy a bécsi evezősök, bár jó erőket vettek részt a versenyeken, csakis egy díjat: a Margitszigeti díjat tudták elnyerni, a többi díjért hasztalan küzdöttek: a magyar evezősök minden más versenyben megverték őket. A legjobb versenyben a magyar evezős-csapatok oly nagy előnnyel győztek, hogy nagyobb küzdelem alig is volt.

Hízás ellen. **Haszinszky Ficus**, Linn. tengeri növénykivonat, tulajdonsága, hogy oly módon helyettesíti az anyagestét, melynek fogva hasmenés és minden kártékony utóhatás nélkül teljesen csökkent az elhízásodást annyira, hogy szabályozni lehet vele a test súlyát. Ára egy 1-6 számú tvegnék 2 frt. Prospectus szívesen küldik mindenkinék. Kapható **Haszinszky Károly** orsz. K. H. gyógyszerárán. Budapest, Sándor-tér és Rókt Szilárd-utca sarkán.

HALÁLOZÁSOK.
Léczfalvi Gyárfás Domokos, a székellyudvari ev. ref. kollegium volt nagyérdemű főgondnoka, az egyházi- és iskolai ügyeknek több mint félszázadon fáradozó bajnoka, meghalt június 6-án Segesvárt, 81 éves korában. Hált temetőit Székely-Keresztúron helyezték örök nyugalomra. Az elhunyt testvére volt övegy báró **Bánffy Dánielnek** urasszonyának, báró **Bánffy Dezső** miniszterelnök Kolozsvárt lakó édesanyjának.

Bernáthfalvi Bernáth Albert, honvédszázados, 75 éves korában, jun. 5-én meghalt Nagy-Bányán. **Bernáth huszárkapitány** volt 48-ban s mint **Dembinszky** vitéz adjutána számos csatában vett részt. A szabadságharc elnyomása után ő is menekült s bejárta Törökországot, London, Páris, sőt Amerikában is megfordult. Visszatérvén a hazájába, kinevezték őrnagynak a honvédelviséghez, a hol az ezredesi rangig emelkedett.

Zánkó János, 1848—49-iki honvédszázados, nyug. kincstári tiszt, e hó 3-án, 72 éves korában, Máramaros-Szigeten meghalt. 1848. november elején Gácsországból, mint **Vilmos-husár**, életveszélyek közt jött haza **Zsurmay** vezérlete alatt egy század huszársággal, hogy a honvédseregbe álljon. 1849. februárban már Bem hadseregében volt főhadnagy, majd százados. Számos csatában résztvett. Szében bevételénél meg is sebesült. A harcok lezajlása után Máramarosba ment vissza és sokáig ott lakott Kamarán, mint sőtárvonalak. Temetése általános részvét mellett ment végbe.

Kéméndy Nándor, régi honvéd és Szeged városának negyven évig alkapitánya, 80 éves korában elhunyt Szegeden. Nemcsak Szeged és környéke ismert a öreg urat, hanem sokan az országban. Egy időben a lapoknak is írogatók. Mikor **Kossuth** 1849-ben Szegeden járt, **Kéméndy** nevezte ki mellé főbiztosnak **Osztrovsky József** akkori kormánybiztos. A szabadságharc lezajlása után elfogták és börtönbe vetették; kiszabadulása után visszament Szegedre s a 60-as években ő volt a Ráday-korszak egyik híres csendbizosa.

Dr. TAKÁCS ENDRE egyetemi magántanár, a Rókus-kórház VII. osztályának rendelő orvosa, jun. 13-án meghalt 45 éves korában Budapesten. 1880 óta a Rókus-kórház ideggyógyászati osztályát vezette, fő-

osztályt anyagot ezek között fogják szétosztani. Becses anyaggal fog ez uton az országos képtár szakkönyvtára is gyarapodni. A becses gyűjteményekből összesen huszoneg ezer forint értékben vásároltak az állam részére.

Házasság. Báró **Rosznér Ervin**, jogtudor, kamarás és Máramaros megye főispánja, június 17-én vezeti oltárhoz a hercegszéki budapesti házi kápolnájában **Forgách Klotild** grófnét, néhai gróf **Forgách Antal** magyar kir. udv. kancellár és nejeinek öz. gúcsi gróf **Forgách Antalné** szül. **Ederer Florine**-nek leányát. — **Latkóczy Imre** m. kir. belügyi államtitkár leányát **Etuskát** folyó évi május 30-án eljegyezte keselő-kegy **Majthényi Géza** m. kir. t. honvédszázad hadnagy és Nyitra megye aljegyzője.

Allandó színész Budán. A budai szinkör folytonos nagy közönsége mutatja, hogy az emelkedő, szépülő **Krisztinavárosban** jó helye van a színháznak. A napokban **Kreacsányi Ignác** színházigazgató, **Hajnal István** és **Hauszmann Sándor** építész kérvényt nyújtottak be a fővárosi tanácsnak, hogy a budai szinkör telkét részükre kilenczven esztendőre engedné át, abból a czélból, hogy a mindinkább emelkedő Buda számára a díszetlen bőde helyett díszes színházat emelhesseken, mely képes lenne 2500—3000 néző befogadására. A színház 1898-ban nyílnék meg és a 90 év lejárta után a főváros tulajdonába menne át.

A magyar evezős-egyesületek országos szövetsége jun. 9-én tartotta meg nagy versenyét a Dunán. A Margitsziget balpartján, a melynek mentén a verseny lefolyt, egészen ellepte a néző közönség. A sziget alsó csücsüsnél elkülönített helyen előkelő publikum foglalt helyet, mely élénk érdeklődéssel figyelt a versenyekre. A versenynap eseménye az volt, hogy a bécsi evezősök, bár jó erőket vettek részt a versenyeken, csakis egy díjat: a Margitszigeti díjat tudták elnyerni, a többi díjért hasztalan küzdöttek: a magyar evezősök minden más versenyben megverték őket. A legjobb versenyben a magyar evezős-csapatok oly nagy előnnyel győztek, hogy nagyobb küzdelem alig is volt.

Hízás ellen. **Haszinszky Ficus**, Linn. tengeri növénykivonat, tulajdonsága, hogy oly módon helyettesíti az anyagestét, melynek fogva hasmenés és minden kártékony utóhatás nélkül teljesen csökkent az elhízásodást annyira, hogy szabályozni lehet vele a test súlyát. Ára egy 1-6 számú tvegnék 2 frt. Prospectus szívesen küldik mindenkinék. Kapható **Haszinszky Károly** orsz. K. H. gyógyszerárán. Budapest, Sándor-tér és Rókt Szilárd-utca sarkán.

orvosa volt az Erzsébet-kórháznak, igazgató főorvosa a poliklinikai egyesület rendelő intézetének s tagja több tudományos intézetnek. Általánosan tisztelték és becsülték a budapesti társaságban. Halálát özvegyén, született **Riedl** Erzsébeten kívül kis gyermekei, **Iona**, **Endre** és **Edith** gyászoikják.

Elhunytak még a közelebbi napokban: **SZOMJAS JÓZSEF**, régi honvéd százados, a tiszalöki kerületnek több ízben volt képviselője, 65 éves korában, Budapestben. — **UNON KÁLMÁN**, Ugron Gábor és Ugron Ákos országgyűlési képviselő fiúvéré, 30 éves korában, Tengeden. — **GELLÉR REZSŐ**, ügyvéd, 1848—49-iki honvédszázados, 71 éves, Korponán. — **SEBŐK IONÁCZ**, a székelyudvarhelyi állami kö- és gyagyipariskola vegyészeti tanára, **Sebők Zsigmond** író fiúvéré, 34 éves korában. A boldogult korábban az ungvári keramiak gyárnak volt vegyész s a zempléni anyag felhasználásával oly kitünő magyar porcellán-t készített, mely versenyzett a cseh porcellán-nal. — **DIENES LAJOS**, ügyvéd, az őrségi ref. egyházmegye gondnoka, a kormendi takarékpénztár igazgatója, Kormend város tanácsosa s a kaszinó elnöke, élete 68-ik évében. — **NAGY FERENCZ**, somosi ref. lelkész, 70 éves, papágának 40-dik évében. **Szomson (Maros-Tordamegyében)**. — **SZABÓ MÁRTON**, nyug. bankhivatalnok, 81 éves, M. Vásárhelyen. — **PAKÓ GYULA**, szentgericezi kóroros, 41 éves. — **VOLOS S.** ügyvéd, volt árkázei elnök, főjegyző, Versec város 1848-iki polgármestere, ki később az abszolút korszak alatt osztrák hivatalnok lett, a g. keleti szerb egyházközösségnek többször kongresszusi képviselője, 80 éves, Verseczen. — **MODROVICH IONÁCZ**, Fehérmegyei tiszteletbeli főjegyzője, főlevéltárnoka, 1848-ig rácz-almási főszolgabíró, a szabadságharcban őrnagy, 85 éves korában, Szekesfehértvárt. — **GRÓCZE JÁNOS**, régi honvédszázad főhadnagy, 70 éves, a zempléni megyei Kaponyán. — **PATAKY DÁNIEL**, régi honvéd, 65 éves, Cserneken. — **WANKA FERENCZ**, a nagy-bitei járás főszolgabírája, s 1848—49-iki honvédtiszt, 65-ik évében. — **UJHELYI KÁLMÁN**, pénzügyi titkár, 1848—1849-iki évi honvédszázad főhadnagy, 68-ik évében, Beregszászban. — **KONTKÁS JÓZSEF**, volt fővárosi bizottsági tag, 80 éves korában, Bellatinczen. — **ID. CSIKI LÁSZLÓ**, 1848—49-iki nemzetőr főhadnagy, földbirtokos, 76 éves, Nagy-Iklódon. — **KUNFY SIMON**, kaposvári földbirtokos és negybizottsági tag, 79-ik évében, Kaposvárt. — **KOTÁNTYI KÁROLY** dr., szegedi orvos, egészségügyi tanácsos és városi törvényhatósági bizottsági tag, 56-ik évében. — **MOLDOVÁN MIKLÓS**, műkerész, 1848—49. honvéd, 70 éves, Kolozsvárt. — **SZÜTS ANDRÁS**, 1848—49-es honvéd, Ujfaluban. — **ZITTEBERT LEANDER**, '82 éves, Keszthelyen. — **ROMÁN MIKLÓS**, a Replika pörének egyik elítélteje, Beszterczen 28 éves, korában, Román egy évig ült a szegedi államfogházban. — **NUSZER IONÁCZ**, adó-vegrőlajó Nagy-Szombatban, 42 éves. — **RUSZINKÓ ZSIGMOND**, törvényszéki bíró, 64 éves, Kassán.

Őz. **DÁLNOKY NAGY LÁSZLÓNÉ**, szül. **Bizony Zsuzsána**, 68 éves, Borsod-Nyéken. — **MIHÁLYFI GYÖRGY**, szül. **Vojta Karolina**, 58 éves, Enyingen. — **Őz. SZTERÉNYI BERTALANNÉ**, dr. **Szterényi Hugó** főgymnáziumi tanár és **Szterényi József** m. kir. iparfelügyelő édesanyja, Budapestben. — **KILIAN FÁNNI**, 75 éves, Eperjesen, s haláláról dr. **Horváth Ödön** és neje szül. **Krayzeck Aranka** adtak ki gyászlapot. — **Őz. KORTSCHNER VILMOSNÉ**, jótékony matrona 65 éves, Pápan.

Szerkesztői mondanivalók.
K. — r. Csallattalan bírónak nem tartjuk magunkat, de az csak természetes, hogy lapunkban azokat a verseket közöljük, melyeket a beklüdtöttek közül leginkább megfelelőnek tartunk. A ki nem tart bennünket illetékes fórumnak, ne ktláje be hozzánk verseit. A mit a vidéki írók lenézésekről mond, nem egyéb pusztá képzeltódesenél. Mi örülnénk legjobban, ha minél több igazi tehetség kopogtatna be hozzánk. Hogy minden önképzőkörüki nagyságot igazi tehetségnek nem ismerhetünk el, az nagyon természetes. Ismeretlen neveltek is mindig szívesen közöltünk, ha műveik megütötték a mértéket. Ott van pl. **Móra István**; mint egyszerű pusztai tanító küldött be hozzánk néhány költeményt; soha egy sort sem olvastunk tőle addig nyomtatásban; de látva a költemények értékét, lapunk 1892. évi 44. számában azonnal közöltünk egyet beklüdtött költeményei közül a másik kettőre pedig, ugyanazon száma szerkesztői mondanivalói közt a következő szöveget írtuk: „Emlékek. A pusztáról. Élvezettel olvastuk; a puszták tiszta levegője árad belőlük, telve a vadvirágok és a frissen kaszált fü illatával. közöni fogjuk s örülnék, hogy tehetség érvényesülését lapunk is előmozdítsa.” — **Perse Móra István**nak mégis volt „protectioája”: a műzza esőjka, mely homlokán ragyogott. Az őn verseiben azonban igazi költői tehetség nem nyilatkozik, ez is, a mit most beklüdtött, egészen közöpszerű. Ha jobb híján néhány már pályadíjat nyert, ez a bírálók ítélőképessége nem vet árnyat, de az őn verseit sem teszi jobbakká.

Bíró Anna, **Népal**. A ballada csak külföldjára hasonlít némileg a balladához, de tartalmilag épen nem. Híre nyoma sincs benne a jellemkéből folyó cselekvénynek, de annál több az üres szónoklat, melyet a szerencsétlen refrain épen nem tesz drámaivá. A népalal egészen győne.

Bíró Anna, **Népal**. A ballada csak külföldjára hasonlít némileg a balladához, de tartalmilag épen nem. Híre nyoma sincs benne a jellemkéből folyó cselekvénynek, de annál több az üres szónoklat, melyet a szerencsétlen refrain épen nem tesz drámaivá. A népalal egészen győne.

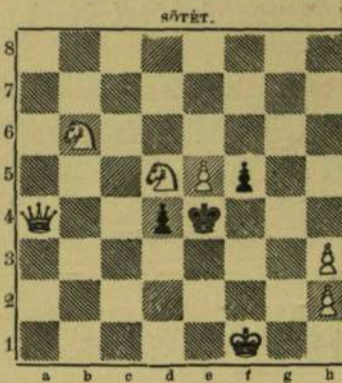
Napsugárban. A hasonlat nagyon erőltetett. A lepkék nem akkor keresik a tűzhálát, mikor felüő takarja a napot, hanem este.

P.-Kovács. A beklüdtött képhez hasonló, szintén egykorú rajzot közöltünk melléklapunk a „Világkrónika” egyik legutóbbi számában.

SAKKJÁTÉK.

1898. számú feladvány. Laws B. G. 61.

A „Chess Monthly” legújabb feladványtornáján I. díjat nyert.

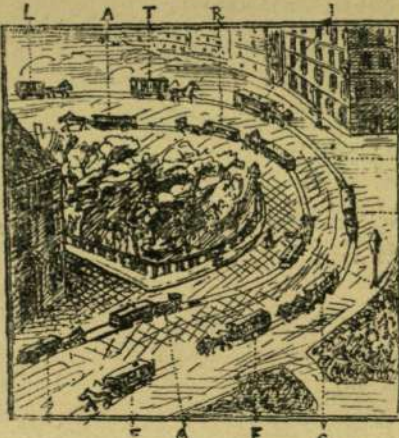
Világos indúl s a negyedik lépésre matot mond.

Az 1888. sz. feladvány megfejtése Bayersdorfer A.-tól.

- Világos** **Sötét** **Világos** a. **Sötét**
1. Bb6-d6 ... Ba8-a5 (a) 1. ... Hb8-e6 : (b)
  2. Vb3-g3 ... Fh4-g3: 2. Bb6-d4 ... e5-d4 :
  3. Bd4-d4 ... e5-d4: 3. Fe4-d3 ... t. sz.
  4. Vb3-h7 ... e5-d4: 4. Vb3-h7-e1 mat.
- Világos** b. **Sötét**
1. ... f5-f4
  2. Vb3-h3: ... Fh4-f2 +
  3. Kgl-f2 ... t. sz.
  4. Vb3-h7-d3 mat.

Helyesen fejtették meg: Budapest: K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — Bördög János. — Stefán L. — A pesti sakk-kör.

KÉPTALÁNY.

A „Vasárnapi Ujság” 22-ik számában közölt képtalány megfejtése: A fájdalomnak nincs szava.

Heti naptár, június hó.

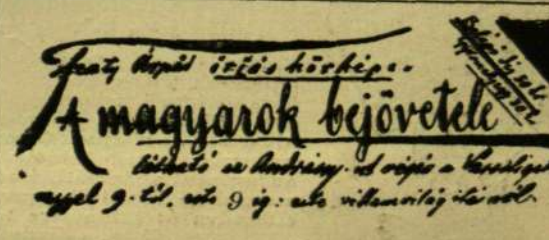
Nap	Katholikus és protestáns	Görög-Orosz	Israelita
16. V. F2 Reg. Ferencz F1	Jaszinta	4 A 2 Metrof	24
17. H. Rainer hv.	Rainer	5 Nikander	25
18. K. Márkus és t. v. Marcellán	6 Zsuzsanna	6	26
19. S. Gyárfás és Prot. Gyárfás	7 Teodót pk.	7	27
20. C. Szilvér vt	Szilvér	8 Teodór erek	28
21. P. Jézus sz. szíve	Olga, Lujza	9 Ciril és Atta.	29
22. S. Paulin pk.	Paulina, Akos	10 Sándor	30 S. Kor.

Holdváltás. — Ujhöld 22-én 10 ó 51 p. d. e.

Felolós szerkesztő: Nagy Miklós.

(L. Egyetem-tér 6. szám.)

Nyers selyem bastruhákra való kelmét 8 frt 65 krtól 42 frt 75 krig egy teljes öltönyre — **Tussora** és **Shantungs-Pongosa**, valamint fekete, fehér és színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint — **simta**, eszika, kockakötés, mintázott, damaszt sth. (mintegy 240 különböző minőségű és 2000 szin és mintázatban) **postabér és vámentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: Henneberg G.** (ca. kir. udv. szállított) **selyemgyára Zürichben**. Svájczba czimzett levelek 10 kros, levelező-lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven írt megrendelések pontosan elintéztetnek. 6044

A szénsavdus ásványvizek királya a

BORSZEKI BORVIZ

kitünő gyógyviz és üdítő ital mindenütt kapható.

Budapesti főraktár RAJCS ZOLTÁN-nál VIII. ker., József-körút 10. szám.

GLYKONIN

Dr. Borsody M. glykoninja biztosan eltávolít az arczról szepit, májfoltot, pattanásokat, pörsekeneket stb. — a mellett az arczbőrnek igen finom teint kölcsönöz. Egy köcsög 1 frt 20 kr, 3 köcsög egyszerre megrendelve franco. Megrendelhető: 'AZ ARANY SZARVASHOZ' czimzett gyógytárban Gesztely (Zemplén m.)

Weinwurm Antal fényképész első magyarországi chemigraphiai műintézete Budapest, IV., Károly-utca 3. készíti mindennemű czinkedezésű díczet, autotypia, phototypia, chemigraphia és chromotypia útján. Alaprajzok, térképek, hármasrajzok, fotogramfia stb. Képzés mindenféle színes és fekete-fehér fényképekre. Külön berendezés a legújabb és legkényesebb színes-nyomatásnak. Külön berendezés a legújabb és legkényesebb színes-nyomatásnak. Külön berendezés a legújabb és legkényesebb színes-nyomatásnak.

A 'Franklin-Társulat' kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható:

KAIN. MYSTERIUM.

Irta LORD BYRON. Fordította GYÖRŐ ILONA.

A Kisfaludy-társaság Lukács Krisztina pályázatán megdicsért műfordítás.

Kiadja a Kisfaludy-társaság. Ára füzve 1 frt. Vásonkötésben 1 frt 60 kr.

Akacia arczcréme

pár heti alkalmazása egészen új, finom és üde gyermeked arczbört idéz elő, eltávolítja szepit, májfoltot és atkákat (mitesser). Egy üveg ára 1 forint. A Krieger-féle 'Akacia szappan' kellemes habzása rendkívül kedves illata és nagy tartósságánál fogva ma a legkedveltebb piperezappan. 1 darab ára 50 kr, 3 drb dobozban 140 kr. Kapható a legtöbb magyarországi gyógytárban.

Főraktár: Budapest, Kálvin-tér 'KORONA' GYÓGYSZERTÁR. Hirdetések felvételnek a 'Vasárnapi Ujság' kiadó-hivatalában, Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám alatt.

GUMMI különlegességek, valódi francia gyártmány F. Bourgueraud fils párisi legelső gummigyárosnak egyetlen osztr. és magyarországi képviselője. Tuzatja 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt. 10/100-nyri árkedvezmény. Nagy raktár gumi (pörse) hársnyában és betegápoláshoz szükséges eszközökben. Keleti J. es. és kir. szab. sérvkötő és orthopaediai műszerek gyártója, Budapestben, Koronaheroz. 17. Árvizsg. kérm. szék hivatalában.

A 'Franklin-Társulat' kiadásában Budapestben megjelent és minden könyvtárnál kapható: Kölcsi Kőlcsey Ferencz minden munkái. Harmadik bővített kiadás. A költő aczélmetszetű arczképével. Ára köve 4 vásonkötésben 12 frt. Ára köve 7 diszkötésben 16 frt.

JBOLYAILLATOS MANDOLA KORPA a bőrt finomra simítja és megtartja az arcz élénk és üde kinézését. Teljesen helyettesíti a szappant és az arcz lemosót. KIZÁRÓLAGOS KÉSZÍTŐI A. Motsch és Tsa, BÉCS. I. LUGECK 3. SZ.

Nem a reklámnak, hanem a sok ezer ember általi személyes továbbajánlásnak, — a kik a Richter-féle Tinct. capsul. comp. -t (Horgony-Pain-Expellent) az utolsó 25 évben jó sikerrel használták. — kézen-heti ezen igazán biztos hatású házi-szer nagy elterjedését és általános kedveltségét. Ki a Tinct. capsul. comp. -t (Horgony-Pain-Expellent) közszevényét, czuzánál (tagzsagagatásnál), keresztosment-fajásnál, fej- és fog-fájá-nal, csipfájdalomnál, fájdalomcsillapító bodorzo-lóként alkalmazta, abból egy üveget mindig készletben fog tartani, hogy azt meghűseknél is, zaim leve-zetű, elhárító szernek alkalmazhassa. Ezen rég jónak bizonyult házi-szernek ára igen olcsó, tudniillik 40 kr., 70 kr. és 1 frt. 20 kr. üvegenként. — Kapható a gyógytárakban; Budapestben Török József gyógytárban. — Csak a 'Horgony' védjeggyel ellátott üvegek elfogadandók. Richter-féle gyár Rudolstadtban, Thüring.

Fontos gyomorbetegeknek! a Barella P. F. W.-féle Világi gyomor-por. Kiténtve. Páris 1889. Gent 1889. Brüssel 1891. Magdeburg 1893. Bécs 1891. London 1883. Chicago 1893. Kiváló eredménynyel használtatik mindennemű gyomor-betegségek ellen, mint: gyomorgörös, gyomorsav, égés, ugyszintén vese- és hólyagbajok-nál, megszüntet azonnal mindennemű fájdalmakat. Hogy minden kételkedésnek elejét vegyem, ingyen, csak a portó megtérítése ellen, küldök mintákat. Valódi csak dobozokban 1 frt 60 kr. Berlin S. W. P. F. W. BARELLA Friedriehstr. 220-1. francia orvosi társulatok tagja. Raktár Budapestben Török József gyógytárban. Király-utca.

GANZ ÉS TÁRSA VASÖNTŐ- ÉS GÉPGYÁR-RÉSZV. TÁRSULAT BUDAPEST.

Ajánlanak mindennemű vas-, aczél- és fémöntvényeket építkezési és gépészeti czélokra vízvezető csöveket, szilvattyúkat, lecsapoló és öntöző-zsilipeket, készülékeket a belviznek leeresztésére. — A helyi viszonyok szerint szerkesztett turbinákat, órlöhengereket kéregöntetű hengerekkel és malomberendezési czikkeket. — Zsilipeket bármily nagyságban és bármily rendszer szerint. — Alag-csőveket, zárkészülékeket, cső- és kapu-zsilipekhez, czölöpverő gépeket, anyagszállító kocscikat. — Álló vagy fekvő gázmotorok egy vagy két hengerrel és minden-nemű zúzógépek.

VELOUTINE Legjobb és leghíresebb pipere hölgypor : a La

Ch. Fay Veloutine, eredeti minőségben kapható. Vértessándor udvari illattára, Kristóf-tér 8. Budapest.

Folyékony GLYCERIN-CRÉME Kielhausertől, Grácban.

A folyékony glycerin-crém sikkert egyesítése a legártatlanabb szerekeknek, melyek a bőrt nemcsak simábbá és finomabbá teszik, hanem annak fiatalos frissességét fontartják. Övszer a levegő, szél és nap befolyása ellen; elhárítja a szepit, napstűtést, májfoltot és minden hasonló arczstíztalanságot. Egy üveg ára 1 frt 20 kr.

Legfinomabb glycerin-szappan glycerin és illatos növényekből, kitünően tisztít és élénkíti a bőrt, és finom pipere-szappan minden kívánt előnyvel bír. Darabja két papirosban 35 kr.

Párisi hölgypor a bőrnök leggyengédebb fehér színt adja, és ártatlansága mellett mégis a bőrt simán és szárazon tartja. Hölgyeknél, egy férfiak-nál is borotválás után nagy kedveltségnek örvend. Egy doboz ára 50 kr., fehér, rózsaszín és sárga (Rache).

Kézmosó-por mandula-szappan és spermaceetből készíte, a legártatlanabb arcz- és kézbor-tisztító szer. Egy doboz ára 50 kr. Rouge végétal arczpírósító szer nappalra és este. Ára 50 kr.

Hamisított hölgypor-tól és glycerin-crém-től óvakodni tessék, csak az tekintendő valódinak, melynek dobozán, valamint használati utasítá-sán a mellékelt védjegy van. Főraktár: Budapest, király-u. 12. TÖRÖK JOZSEF gyógytár.

EZREK MENNEK CARLSBADBA, hogy rossz gyomrukát kireperálják és újra jól emésztenek és erre elköltnek — néha hiába, egy vagyont; pedig ezt a célt ottthon kényelem-ben, kevés köl-téssel, mégis eléri a "PEPSIN-BOR" mely az étel meg-egésztését és a gyomort rövid időn tökéletesen helyreállítja. — Az én pepsinborom kedves íze, és hatása ki nem marad. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 5 üveg franco külvé 6 frt. Rozsnyay Mátyas, gyógyserész, művegyészi laboratoriuma Aradon. Kapható Budapestben: Török József ur gyógytárában és minden magyarországi gyógytárban.

Franczia folyékony HAJFESTŐ (Cromatique Parisien) melylyel minden haját tetszés szerint 10 percz alatt Állandóan megfestheti fekete, barna vagy szőke. Tulajdonságai: a szín Állandó a természetes színtől meg nem különbözethető, az alkalmazás egyszerű. Ára 2 frt. A készületek (csészék, kefék stb.) 60 kr. Főraktár: Budapestben, Török József gyógy-szertára, Király-utca 12. szám.

LIPIK JODFÜRDO (SZLAVONIÁBAN). Kiténtve: Budapest 1895. London 1892. Bécs 1894. Róma 1894. Vasuti állomások: Pakraz-Lipik (déli vasnt) menettéri jegyek 33% árleengedéssel és Okcsan (m. á. v.) zónatarifa. Egyetlen jódos alkalmas hőforrás a kontinensen. Állandó hőfoka 64 C. Hegyek által védett égjél. A lipiki héviz nagyon viségu natrontartalmúnál (magyar Émsz), valamint magas hőfoka és jódos ü-szekelettelésénél fogva ivo és fürdőkúráknak a legjobb sikertel használattik a test nyák-hártyáinak mindennemű hurutos bántalmánál (gyomor, bél-, gégehurut stb.); oszidos és közsvényes bajoknál a forrás első helyen áll az európai források közt, valamint mirigy-és vérhajók-nál, görvlykór-nál, izsadmányok-nál stb. Mint hivatalos fürdőorvos Dr. Marschalko Tamás működik. A legnagyobb fénynyel és pompával berendezett és szimpadál ellátott gyógyterem, valamint hasonló nagy fényüzettel kiállított új színterem és kávéházi helyiségek, nagy új gyógyszállodák. Villamos világítás. Igen ki-terjedt árnyékos park, mely lawn-tennis pályát, lövöldét, tékepályát, tornateret stb. tartalmaz. Pompás és nagy fedett sétány, házihelyiségekkel, a legnagyobb kármusi és kényelem-mel berendezett porcellán, márvány és iszaztó fürdők, terjedelmes fürdőmedenczék (Tepidarium). Gyóviz-szétkülöds mindíg friss ültetben az igazgatóság által. Főraktár Magyar-or-szágon: Békasztyú L. Budapest; Ausztriában: Ungar S. Bécs. Jasomirgitzgasse 4. Mattoni Henrik Bécs, Tschlauen, vala-mint minden nagyobb drogusztánál. — Bármily felvilágosítással készséggel szolgál. A lipiki fürdőigazgatóság.

Hűsítők, élénkítők és erősítők a ROWLAND'S KALYDOR

tulajdonosai, az arcz, kezek, talpak és a hólyagok számára, a napstűtő és pörnk kitett testrészeire. Megakadályozza és elhárítja a szepit, nap-egésztetést, rúzstűtést, stb.; enyhíti és gyógyítja a gúladás-kat, rovarcsípése-ket, bőrkütséket stb., a bőrt száraztá és szepít teszi s annak hájas színt kölcsönöz. Ártatlanságáért jótállás. Kérjük a gyógyterekben Rowlands' Kalydor-t, 20, Hutton Garden, London, s mellőztés a Kalydor utánásait, mely-lyek a bőre és arcz-szüre ártalmas ásványi sókat tartalmaznak.

3 arany, 15 ezüst érem. 12 dísz- és elismerő okmány. Védjegy. Kwizda Ferencz János Védjegy. Kwizda-féle Védjegy.

Restitutionsfluid es. és kir. kiv. szab. mosóvíz lovaknak Egy palaezkkal 1 frt 1.40 o. c.

30 év óta udv. istállóknak valamint katonai és polgári nagyobb istállók-ban is, használatban; nagyobb erő-feszítések előtt és után erősítéstül; továbbá ficomadások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmak-nál; képzési a lovat kiváló teljesít-ményekre idomításnál.

Tessék a fon-nebbi védjegyre ügyelni, s a vé-telődési határozat-nal kifejezett Kwizda-féle Restitutionsfluid. Fő-letét: Kerületi gyógytérár Kornenburgban. Kapható a gyógyter-árakban és drogus-tárknál.

Wasmuth féle tyuk-szem-gyűrű az órában 3-szor 24 óra alatt meggyógyíttminden tyukszemét. Egy óra ára 60 kr, vidékre 80 kr. Elő-zetes beküldése mellett bérmentve. Főraktár: TÖRÖK JOZSEF gyógytár. Király-utca 12.

Sorsjegy-tulajdonosok! kik sors-jegyüket el akarják adni, megkaphatják teljes napi árt és visszavehetik ugyan-azon sorsjegyet kénye-lmes csekély havi részlet-törlesztéssel. Legnagyobb előlegek sorsjegyek kiváltásának és azokra esetleg nagyobb költséget adok, vagy meg-vezsem azokat a teljes napi árban és a felesleget kiadom. Fleissig Sándor bank- és váltóintézet, Bpest, Erzsébet-körút 2. HERMES hiteles sors. lap kiadóhivatala

MATTONI-FÉLE ERZSÉ-SÓSFÜRDŐ BUDAPEST-LENEFÖLD

Idény május 1-től szept. végéig. Keserű források. Ivó és fürdőgyógymód.

A gyógyhely fürdői, esetleg ivóforrásai kitünő eredménnyel alkalmazhatók: 1. Bármínó okok folytán keletkezett lobos izsadmányok-nál. 2. Női hajók-nál, különösen metritis chronicánál; méh kiállt és hashártyalob után visszamaradt izsadmányok-nál; a méhnek helyzetváltozások, nem-különböző dagasztok által előidézett igazgatósági tünetek-nél; hurutos állapotok és tisztulási zavarok-nál stb. 3. Az almasi szorvek bántalmánál; máj-bajok, szokványos székrekedés, stb. Zeirkór-nál. 5. Közszevényél, stb.

FÜRDŐ-ORVOS: Dr. BRUCK JAKAB, az orsz. közegészségi tanács r. k. tagja. Egészséges felkvés, fél órányia a fővárostól, kényelmes lakások, jó vendéglő, zene, kád-és márványfürdők, különféle ruhanyakcskúlék-kei. — Rendes társakocsi-közlekedés.

A kocsi állomási helye: Ferencz József-tér, a régi Lloyd-épület előtt. A gyógyhelyre vonatkozó bővebb felvilágosítá-sal szivesen szolgál Mattoni és Wille Budapest. 5738

BORSZÉK

(Csik vármegye, Erdély.) Elsőrangú gyógyfürdő 900 méter (2750 láb) magasságban, belát-hatlan ősenyvesekben, alsóbb szervezektől mentes régiójában. Borszék gyógytényezői: havasalmi klímája, tiszt, ozondu levegője, páratlanul gazdag bőségű, kitünő gyógyerejt vasas- és más vegyi őszerteteli borviz-ivókutai, számtalan szénsavas hideg lobogó-fürdő, vasas lápfürdők, szén-savas melegített kádfürdők, jól berendezett hidegvíz-gyógyintézet, massage és villamosok. Borszék a hazai és külföldi orvosi tekintélyek által javalva van: mindennemű vérszegénység-nél, sápkór-nál, gyomor- és bélbántalmak, emésztési zavarok-nál; a vese és hólyag idült bántalmánál; tüdőveszes test-alkatúknál föllépő száraz köhéseles, végekőpes, tüdőöcseshurut, idült hörgő-és gégehurut ellen, idegbajok-nál, női betegségek-nél, tulhízás, scrofula, rheuma, közsvény ellen, izsadmányok fölsvívódására, ugyis, mint hatalmas edző, erősítő. Borszék kitünő üdítőhely. Egyetlen fürdő sem dicsékedhetik közel és távolban annyi kellemes kiránduló helylyel, mint Borszék. — Borszéken a fürdőidény kezdete június 15-én s vége szeptember 15-én. Utazás Borszékre: A borszéki fürdővendégek szállítást gyorskocsi vál-lalat eszközli, melynek kényelmes fogatai az újabban kötött szerződés-értelmében a szászrégeni vasuti állomástól Borszékig és Borszékől vissza Szász-Régenig egy nap alatt, váltott lovakkal, meghálás nélkül szállítják a vendégeket. E gyorskocsi július 1-től augusztus 31-ig (főidény) még vendégek hiányában is naponta közelednek. A június 15-30, és szeptember 1-15. (elő- és utóidény) időre szintén a gyorskocsi-vállalat van a vendégek szállítására kötelezve. A gyorskocsi (egyes ülés vagy egész kocsi) előjegyzést tehetni a vál-lalkozók-nál. Levél- és sürgőnyezim: Miklós György, Szász-Régen. Vitel-díjak szabályozók. A világhírű borszéki borviz modern szőlőgépek által fölfozva, dugaszoltatva, őszere teljében borát fűzpalombá. A borviz tisztító megrendelésével. Ezért és Ver ar czégnél Brassó inté-zésnél, mint kizárólag s elártszóitókhoz, mely azig a rendelkezésnek a borszéki és helyi raktárakból készséggel, jutányos áron kiszolgáltatja. Ha azonos kisebb megrendelési alantit igazgatóság is teljesíti. Minden megrendere prospectus, kiténtő értesítéssel szolgál az igazgatóság vagy dr. Szilvásy János fürdőorvos, Posta- és távrida hivatal. Borszék, 1895 június hó. A fürdő és gyógyhely igazgatóságá.

Dr. GÖLIS-féle egyetememes emésztőpor.

(1857 óta kereskedelmi czikk.) Etlendi szer, kitünő hatása van különösen nehezen emészthető ételek feloldására, valamint az általános emésztésre és így a test táplálására és erősi-tésére is. Naponta kétszer használva (evés után egy kávékanálnyi töve a nyelvre s a szokásos itallal leöblítve) kedvező befolyást gyakorol a hiányos emésztés következtében fellépő jelenségek-nél, minők: gyomorégés, nyálkaképződés, székrekedés, arany-eres bántalmak és altesti pangás stb. Ásványvizgyógymódnál, mint elő vagy utókúra, vagy egyidejűleg a gyógy-móddal kitünő hatást fejt ki. Minden dobozban dr. Gölis pecsétjével és a bejegy-zett védjeggyel kell lezárva lenni s mindenkor határozottan dr. GÖLIS-féle emésztő por kéréndő a vétel alkalmával. — A dr. Gölis-féle egyetememes emésztő-por központi szétkülödsé: Bécs, I. kerület, Stefansplatz Nr. 6. (Zwettlhof). Egy nagy doboz ára 1 frt 26 kr., egy kis doboz 84 kr. Főraktár: Budapest, Király-utca 12. Török József gyógytár.

Még csak néhány napig. Huzás már 1895 június 26-án. Magyar királyi jótékonyczélú államsorsjáték főnyeremény 60,000 frt. Az összes nyeremények összege 160,000 forint. Sorsjegyek 2 frtért kaphatók a lottó-igazgatóságnál Budapestben (Pest, fővámbáz főtelemet), a hová a megrendelt ára postaltalvány mellett előre beküldendő, vala-mennyi lottó-, ső és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi 'Merkur'-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyáru-ló közegnél. Budapestben, 1895 január hó 17-én. Magy. kir. lottó-igazgatóság.

SZÖRVESTŐ POR (Poudre dépilatoire) BRÜNING G. C.-től, M. m. Frankfurtban. Elismert legjobb szörvesztő szer, mérőmentes, egészen ártalmatlan, a leggyöngédebb bőrt sem támadja meg, ennél-fozva hölgyeknek kiválóan ajánlható. Hatása rögtön és töké-letes. Egyetlen szörvesztő szer, mely orvossal ajánlható, a melynek Oroszországba vitelét a szent-pétersvári orvosi hatóság megengedte, s mely az antwerpeni világi kiállításán az ottani Műszo com-misziál és Hírsítést superieur de Commerce által elfogadva és kiténtetve lett. 75 kr., a hozzávaló ecset 12 kr. Raktár: Budapestben, TÖRÖK J. gyógytárában, Király-utca 12. szám.

BUDAPESTI CZÉGEK.

TALÁLmányok szabadalmazását eszközöl mind. államban
Réthy János
 nemzetközi mérnöki és szabadalmi irodája,
 Budapest, Erzsébet-körút 2. sz. (népszínház mellett). Legrégibb szabad. iroda. — Telefon.

Fényképészeti készüléket
 műkedvelők számára. Legújabb
 uti-fényképezőket a tirage rapid,
 kitűnő szemüvegeket megvizsgált
 maximal-láshőmérőket, Ane-
 roid (légsúlymérőket) szabadal-
 mazott rajzeszközöket ajánl
CALDERONI ES TÁRSA.

„koronyórák”
 palota, laktanya, gyári órákat,
 villanyórákat,
 legelőnyösebben rendez be
Mayer Károly L.
 I. m. állami követelm. fő-irányára
 Budapest, VII., Kaszincey-u. 3.
 Képes árjegyzék, költségjegyz. bérm.

Jóska Miklós regényei.
 80, 90, 100. füzet.
 Új olcsó kiadás.
 Regényes képletek.
 Második kiadás.
 Ara a két füzetből álló
 kötetnek 1 forint.

FÖLDVÁRY IMRE GERŐ ADOLF
 férfidivat- és fehérnemű-raktára.
BUDAPEST,
 IV., Koronaherceg-utca 11. sz., a főposta mellett és
 VII., Kerepesi-út 9., a Pannónia mellett.
 Saját szabászat. — Telefon. — Árjegyzék bérmentve.
 Csaknem 5000 nem tévesztendő Földvári J. (Jakab) czéggel.

cipész-mester.
BUDAPEST,
 V., Fűrdő-utca 2. sz.
 Ajánlja készítményeit
 fájós lábakra.

A Magyar Asphalt
 részvény-társaság
 Budapest, Andrássy-út 30
 elvállalja jótállás mellett
 legelőnyösebben
 asphalt-burkolatok
 fektetését és
nedves lakások,
 pinceszék, stb. gyökeros
 szárazzártatását.
 Telefon.

ROTHBERGER JAKAB
 cs. és kir. udvari szállító.
 Budapest, váci-utca 23, a nagy Kristófhöz cz. házban.
 A legegységesebb kész férfiruhák dús választékban a legjutányosabb, szabott árakon.

Hirdetések felvételnek
 a „Vasárnapi Ujság” kiadó-
 hivatalában, Budapest, IV. ker.
 Egyetem-utca 4. szám alatt.

LATZKOVITS A.
BUDAPEST,
 IV. kerület, Váci-utca 22. szám.
 Cs. és kir. szabadalmazott fehérnemű-gyáros
 ajánlja
 uri divat- és fehérnemű-ujdonságait.

A 82,502/11. sz. rendeletben a magaskormány részéről ajánlva
Tűzi fecskendők
 tökéletes ventilrendszerrel (központi fém-ventilek egy conusban egyesítve). Különlegességek, községek, tüzoltók és gyárak részére, tüzoltó szerek minden nemben, anihilátorok, kender- és spirál-töm-
 lők, felszerelések tüz-
 oltók számára, sisakok,
 övek, stb., szab. létrák,
 építési és kutszivaty-
 tyúk, mindennemű ar-
 maturák, gőzfertőtle-
 nitők, szerszámok, je-
 jutányos árban jótállás
 mellett kaphatók
Tarnóczy
 tüzoltó-szer- és
 gépgyár-részvény-társaságnál Budapest.
 Gyár: Külső váci-út 95. — Mintatelep: Teréz-körút 36. sz.

VÉNUS
 LEGSZÉNSAVDÚSABB
 TERMÉSZETES
 ÁSVÁNYVIZFORRÁS
 KAPHATÓ MINDENÜTT.

BOROSS TESTVÉREK
 fémáru-gyára.
 Budapest, IV. kerület, Haris-bazár 37. sz.
 Készít csoportokban összeállított konyha- és háztar-
 tási szereket minden fém-, vas- és fatárgyakkal együtt
 25-500 frtig. Egyedül e szakban Bécsben az osztr. állami
 éremmel kitüntetett szab. szertvárosi tűzoltó létszám-
 nyak és fűthető fűtőkádákat, fegyvertárolók és
 fegyvertartókat, sor- és bormérő asztalokat, pezsgő-
 csapokat, sajtolt könyvköket. Ujdonság! hordozható
 gőzfűtő. Amerikai fagyalt-gép.
 Elárulás nagyban és kicsinyben. F. é. aug.
 havától kezdve gyártelepünkkel összekötve
 új raktart is nyitunk IV., Molnár-utca 33.
 Képes árjegyzék ingyen.

KURCZLI PÓTEK
 CZINKORAFIAI
 MŰVÉZETEK
 BUDAPEST
 VESZTÉNY-UTCA 12.

Több mint
50 év óta sikerrel használta tik!
 Szeplőket és májfoltokat, valamint
 az összes
 bőrtisztálanságokat
 biztosan eltávolítja az
Eszéki Spitzer Kenőcs
 és az
eszéki Salvator szappan
 Valódi minőségben csak a
DIENES J. C.-féle
 VÉDJEJY. 6166
 gyógyszerárban.
Eszéken, felsőváros.
 1 tégely Spitzer kenőcs ..... 35 kr.
 1 üveg „mosdóvíz” ..... 40 kr.
 1 darab Salvator szappan ..... 50 kr.
 1 tégely kézpasztá ..... 60 kr.
 1 doboz Lyoni rizspor 3 színben 50 kr. és 1 frt.
 Figyelmeztetés. Csak akkor valódi, ha fenti
 törvényileg beiktatott védjeggyel el van látva
 és kériatik a t. cz. közönség csakis Dienes-féle
 eszéki kenőt és szappant kérni és elfogadni.
Főraktár Budapest:
TÖRÖK JÓZSEF úrnál
 Király-utca 12.

MATTONT FÉL
GISSHÜBLER
 KÉSZÍTŐI ÉS
 SAJÁTOS
SAVANYUKÖT

Fontos szenvedőknek.
Ujdonság!
 Pollitzer-féle újonnan javított cs. és
 kir. szabadalmazott gummi sérvköt-
 ők. A leghire-ebb orvosi autoritások
 által a legjobbnak van elismerve, és
 Monarchiánk határain túl is nagy
 elismerésnek örvend. Nem oszlik le
 a testről, nem gyakorol kellemtelen
 nyomást, úgy éjjel mint nappal hor-
 tható. Célzottsága által, az eddigi
 sérvkötők hiányait pótolja. A pelot-
 ták a sérvhez idomíthatók és bizton-
 sági övvel van ellátva, mely a testről
 való lecsúszást meggátolja. Árak:
 egyoldalu 7-10 forintig, kétoldalu
 10-16 forintig.
 Gyermekeknek a felével olcsóbb.
 Nagy raktár angol és francia rugó-
 sérvkötőkben. Suspensorium, has-
 kötő, görcsér-gummihasny, egye-
 nestartó. — Méhfelekendő, légszá-
 rnyelvet és havibaj-felfogók dus
 választékban kaphatók, valamint min-
 dennemű gummi áru-cikkék.
 Sérvkötő rendelésmi kérem meg-
 jelölni a test bőségét, vajlon a sérv
 jobb, bal vagy mindkét oldal.
 Megrendeléseket a legnagyobb
 titoktartás mellett gyorsan és pon-
 tosan utánvéttel eszközöl
Pollitzer Mór és fia
 cs. és kir. kőtszerész.
 Budapest, Deák Ferencz-utca 10. sz.

Természetes szénsavdús savanyóvíz a mohai
ÁGNES
 forrás. Legjobb asztali és üdítőtál. Kitűnő szolgálatot
 tesz az emésztési zavarnak.
 Járvány idején préservatív gyógyszernek
 bizonyult.
 Sztet-
 küldése
Édeskuty L. udvari száll-
 itó által
 Budapest.
 — Kapható mindenütt.

25. SZÁM. 1895. BUDAPEST, JUNIUS 23. 42. ÉVFOLYAM.

Hirdetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és egész évre 12 frt. POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt félre — 6 • Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG egész évre 8 frt. félre — 4 • Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK egész évre 5.— Kétfoldi előzetesekhez a postailag meghatározott viteldj is csatolandó. félre — 2.50

FLAMMARION CAMILLENÁL.

A NAPOKBAN meglátogattam Flammarion Camille urat, a hírneves csillagászt, kinek irodalmi és tudományos működését oly nagy érdeklődéssel kíséri az egész művelt világ, s kinek több művei közül «Népszerű csillagásztana», «Uránia»-ja, s legújabbban a «A világ vége» magyar nyelven is megjelentek s nagy olvasó közönségre találtak.
 Naponként délben 1—2 óra között fogadja látogatóit lakásán. Kíváncsi levén, jókor ott voltam a rue Cassini 16. számú házában, hogy mielőbb láthassam szemtől szemben a világhírű író, kiről nem tudja az ember, hogy mint költő nagyobb-e, avagy mint tudós?
 Adtam névjegyet s bejelentettem magamat.

Az előszobából nyílik egy szép nagy terem, tele délszaki növényekkel, apró kis lugasokkal, s a virágcsoportok között kényelmes puha pamlagokkal; innen nyílik s ezt kiegészíti a veranda, mely szintén tele van délszaki virágokkal, melynek folytatása a rue d'observatoire sötétzöld gesztenyefái, s ezután a beláthatatlan, szabad, tiszta kék ég; úgy, hogy az ember bent van ugyan a szobában, de mégis a szabadban érzi magát.

Innét balra egy szőnyegajtó nyílik, s ezen túl van a nagy szalon finom izléssel berendezve. De ha az előbbi terem az élet, a csapongó vidámság helye, a szalon inkább a borongós kedélyhez illik jobban. Nehéz selyem és bársony bútorok, a persa szőnyegek, az antik festmények s arabeszkék, az egész termet betöltő félhomály inkább alkalmasak borongós, ábrándos hangulatot kelteni az emberben. S én azt hiszem, hogy Flammarion mindig abba a szobába vezeti vendégeit, a mely azok kedélyének leginkább megfelel.

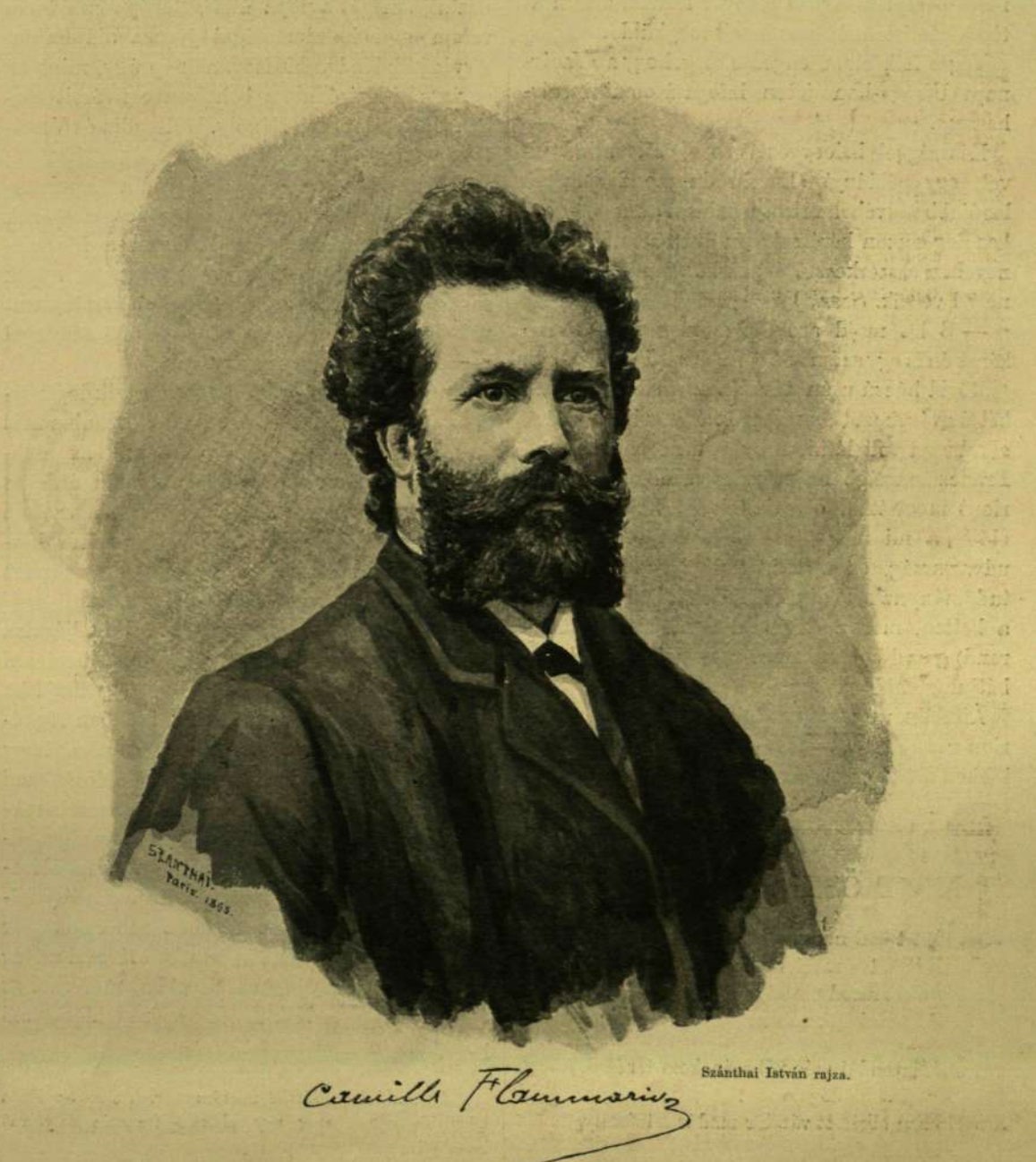
Kis idő múlva, hogy a szalonban helyet foglaltam, bejött a belső szobából Flammarion, könnyű otthoni ruhában.

Közép termetű, könnyű járású s rendkívül kellemes arcú ember; göndör fekete haját fölfelé szoktatva hordja, jól gondozott szakállja és bajusza még emelik arcának érdekességét; körülbelül 36—38 évesnek látszik.

Bemutattam magam, s előadtam, hogy ohajtanám arcképét a «Vasárnapi Ujság» részére lerajzolni, miután Magyarországon nagyon ér-

deklőnek személye iránt, fölkértem, hogy rajzom alá szíveskedjék nevét sajátkezűleg aláírni.
 — Nagyon szívesen, — úgymond, — de akkor talán menjünk át dolgozó-szobámba.
 Én, az igazat megvallva, a dolgozó-szobájára voltam leginkább kíváncsi, a hol örökszépségű munkáit írja, melyek annyi embernek nyújtanak ismereteket, örömet és szórakozást. Nem nagy szoba ez; de telve van könyvekkel, iratokkal, a legkülönbébb kiadású, nyelvű s keletű, tudományos és szépirodalmi munkákkal; köröskörül a fal mellett könyvszekrények állanak. A

székeken, asztalon kéziratok, rengeteg hosszú számtani levezetések hevernek, néhol még a padlón is. Valóságos tudományos kincs-halmaz.
 — Ismerem, — úgymond, — a «Vasárnapi Ujság»-ot, mely tőlem is közöl cikkeket.
 S azzal kezdte előszámlálni azokat a magyar lapokat, a melyeknek írni szokott, francziás ki-
 ejtéssel ugyan, de azért érthetően (Peszti Napló, Peszti 'irlap, Búdapeszti 'irlap), stb.
 — Többeket ismerek a magyar írók közül, — mondá.
 Érdeklődött a jövő évi kiállítás iránt is, s ha

Camilie Flammarion Szánthai István rajza.